SOUTH AF... LIBRARY
20 MAR 1956

No. 12—Vol.-LIV

Friday,
23rd March, 1956

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

INSIDE ALABAMA

By Homer A. Jack

Montgomery, Alabama: Mahatma Gandhi is walking the streets of this city of the Deep South. There are no spinning wheels, no Gandhi caps, no copies of 'Harijan', and no Viceroy, but it is a Gandhian movement just the same.

The Montgomery protest started—as all Gandhian campaigns have done—with a long-standing, just grievance. (It had overtones of the day in 1893 when Mohandas Gandhi himself faced segregation on a train enroute to Pretoria). On December 1, 1955, a 40-year-old Negro seamstress, Mrs. Rosa Parks, refused to move from her seat on a Montgomery bus. Three other Negro passengers moved to the back, but Mrs. Parks was tired—of her day's work and of segregation—and so she refused to obey the driver's order to move so that some white folks who had just boarded the bus could be seated. The driver stopped the bus and she was arrested for breaking the segregation laws.

The Negro ministers of Montgomery immediately called a one-day protest, urging members of the Negro community of Montgomery (50,000 Negroes vis-a-vis less than 100,000 whites) to avoid bus transportation that day. They did—with restraint, with a rare unanimity. And the Negroes of Montgomery have been avoiding the buses ever since.

In the meantime a strong Negro organization has been evolved, called the Montgomery Improvement Association. It has made three mild demands: 1—more courtesy by drivers; 2—ultimately Negro drivers on routes into preponderantly Negro residential areas; and 3—seating in the buses on a first-come, first-served basis, with Negroes beginning from the back and whites from the front. Significantly, they did not ask the total end of segregation on these public carriers.

The unity, restraint, and organization of the Negro community in Montgomery has seldom before been equalled in the South—or North. And white community of Montgomery is baffled, as the British overlords of India were. The whites in Montgomery have, in their floundering, done almost everything to insure the success of this protest (the Negroes prefer not to call it a boycott). They have intimidated the Negroes, even with violence, and have harassed the car-pools. They even indicted almost 100 leaders, including two dozen preachers, on an old state law against conspiracy to boycott. But whatever the white city commissioners do seems only to result in a new unity, a new fearlessness on the part of the Negro community and its leaders. Gandhi is not only walking the streets of Montgomery, but a New Negro and, as one writer insisted, his slouch has become a strut.

Just how Gandhian is the Montgomery protest? Not only was Mrs. Park's original refusal to move on that huge yellow bus a spontaneous reaction on her part, but the whole protest movement itself seems from what I can determine, also spontaneous. Although Dr. Martin Luther King, Jr., the young leader of the protest, told me that he knew of Gandhi when studying in theological school, he certainly cannot be considered a full-blown Gandhian. But the leadership of the Montgomery protest soon discovered that what they were doing was what Gandhi did in South Africa and India. They naturally stumbled upon Gandhian attitudes and techniques used more recently in the defiance campaign in South Africa in 1952 and in the mass Satyagraha in Portuguese Goa in 1955.

The Negro leaders in Montgomery repeatedly emphasize that they don't hate anybody—the bus company, the city commissioners, or the white community in Montgomery. But they say they are just going to avoid the buses until their grievances are met. They don't even hate those who have used violence against them. The leaders warn their own people not to use violence, although there were reports of some violence against the buses on the very first day of the protest. Love and non-violence are the cornerstones of this movement—and fearlessness follows. Also, as with Gandhi himself,

(Continued on page 137)

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones ?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

NEW NYLON SAREE MATERIALS

—JUST ARRIVED—

Gold Striped Fancy Nylons 48"	12/6 yd
Spotted Georgettes 45"	4/6 yd.
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades	4/11 yd.
Bordered Georgettes All Shades 45"	3/11 yd.
Embossed Georgettes 45"	5/11 yd.
Coloured Georgettes 45"	3/11yd.

BLOUSES

Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.

Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.	
Georgette Jari Work Sarees All colours.	£4-10-0
Georgette Sarees Cotton Embroidery	£3/15/0

CHILDREN'S SCHOOL WEAR

Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.

CHAMPALS !

Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair

Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

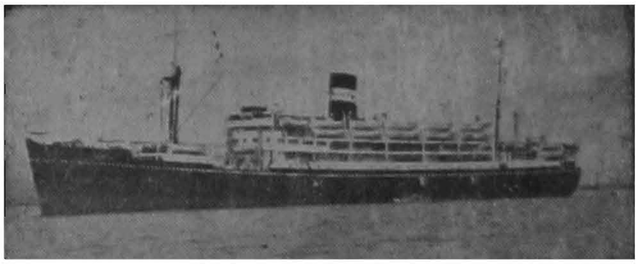

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 30th March. Sailing 4th April 1956. For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£92—0—0
Second "	"	"	"	£60—15—0
Third Class Bunk				£31—10—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—18—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—6—0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 23RD MARCH, 1956

Passive Resistance For Anti-Republicans

A FEW weeks ago the anti-republicans in Natal announced that one of the things they would do to oppose the drift to a republic would be to resort to passive resistance. We were delighted to read this in the Press because, among other things, it means that these people are beginning to see a little more reason.

It had always seemed odd to us that a small minority in the White community could hope to stop the march to a republic merely by shouting against it and making threats which did not mean much. But when they talk of non-violent resistance, they are getting to ground of quite a different sort.

They are discovering that apartheid is the sort of evil to defeat which you have to fight with your whole being and be ready to give up your whole being.

But this alone is not enough. Behind the republican threat is a set of values which threaten all who do not think as the apartheiders do. If the republic comes about, this will mean that those values are imposed on all, without regard for their race or colour. These are the values which have reduced the African to the position of a helot in South Africa. These are the values which justify the economic strangulation of the Indian for purposes of driving him out of the country. These are the values which have reduced the English speaking citizen to the status of second-class citizen.

In other words the threat behind the republic is a mind which will destroy South Africa. Because this mind is dangerous to all who do not think apartheid has the monopoly of virtue, it is not enough for the anti-republicans, who constitute a small minority of the population, to regard the anti republican fight as a matter for White people only. As we have said, values of life cherished by Black, White and Brown are being challenged by the republicans. No minority, no matter how determined or how White, has any hope of success in defending them.

On the other hand, since these values of personal liberty and the rule of law are embraced by the majority of the population, the anti-republicans would fight with brighter prospects of winning if they had on their side the vast majority who see salvation for themselves in the triumph of these values.

But that is just where the snag is. The vast majority against the republic and against apartheid is not White. It would appear that the anti-republicans themselves are democrats only when democracy is for the White skin. By this narrowness of outlook they defeat the very ends they seek to achieve.

It is very courageous of them to say they are going to resort to passive resistance. But we non-Europeans who know what it entails do not mind warning them that it is no joke. The really disturbing factor, however, is that in the circumstances under review, courage alone is not decisive. Numbers are. And the White numbers on the anti-republican side at the moment merely incite the republicans to march headlong to their disastrous goal.

The underlying issue at the base of all South Africa's race problems is that democracy is being rejected by a aggressive minority of the population. This rejection expresses itself in republicanism, in apartheid, in Bantu Education, in the Group Areas Act, etc. It cannot be stopped by anybody if those who oppose it are themselves colour-conscious. But it can be opposed and defeated if its opponents abandon race-consciousness and take their stand clearly and unequivocally on the side of democracy.

If the anti-republicans would do that we have no doubt in our mind that they would have as allies the millions of non-Whites whose lives have been made miserable by apartheid. If, however, the anti-republicans stick to their present view that blood is thicker than water, their talk of passive resistance is so much whistling in the dark and, far from pleasing us only amuses us.

MR. MANILAL GANDHI

MR. MANILAL GANDHI is still in the same condition. There has'nt been much improvement, though he is able to think a little better than before. It is understood that the clot in his brain has not dissolved dispite all the medicines and treatments given to him. Until the clot dissolves his limbs will remain paralysed. The doctor expresses the hope that, as in many other cases, a good rest might help to dissolve the clot.

We thank all those who have so kindly expressed their concern over Mr. Gandhi's health. And we all pray that he might soon recover and resume his normal activities

Contributions of interesting Articles, Short Stories, Recipes, Jokes and New Items will be greatly appreciated.—Ed. I.O.

Thoughts From Rabindranath

Mere information about facts, mere discovery of power, belongs to the outside and not to the inner soul of things. Gladness is the one criterion of truth, and we know when we have touched Truth by the music it gives, by the joy of greeting it sends forth to the truth in us. That is the true foundation of all religions.

—o—

It is significant that all great religions have their historic origin in persons who represented in their life a truth which was not cosmic and unmoral, but human and good. They rescued religion from the magic stronghold of demon force and brought it into the inner heart of humanity, into a fulfilment not confined to some exclusive good fortune of the individual but to the welfare of all men.

Pretorian Justice

By C. W. M. GELL

SOME of the worst aspects of the Group Areas Act came to light in the recent Pretoria hearing, now adjourned. Originally before the Group Areas Board was a proposal by the City Council to dump all its 6,000 Indians on a farm 16 miles out of the city. Opposition from local European farming interests caused the Minister to veto this particular plan.

Before the Board, at present, therefore, are a variety of alternative schemes for removing the Indians from the city area. Some are proposed by the City Council; others by local residents anxious to avoid having the Indians moved in their direction. One of these residents alleged that the city's four Nationalist M.P.'s are ganged up behind the Council's plans and have declared that, whatever the Group Areas Board may recommend, they have "the ear of the Minister and the Cabinet." One M.P. is even said to have asserted: "The body with the last say is the Cabinet, and the Cabinet will keep the area clean." Throughout these public squables between enthusiastic supporters of the Group Areas Act there have been continual references to the Indians as "a parasitic race."

When it is remembered that Indians first came to Pretoria early in the 1880's, that they were encouraged to settle and trade by eminent Boers who were glad to break the uitlanders' commercial monopoly, that their right to live and trade there was confirmed in 1890 by the government of the Transvaal Republic, it may well be wondered how any of the present proposals can qualify as the "justice and fairplay" promised by Dr. Donges under the Act, especially since no compensation for goodwill and lost custom is to be offered to expropriated traders. Even the superficial appearance of justice and fairplay which the quasi-judicial hearings before the Board are intended to convey, will hardly survive the performance of Pretoria's Mayor on March 7th.

The day before, counsel for certain Indians had asked counsel for the City Council to put his case in English as some of the Indians, though converstant with colloquial Afrikaans, did not understand the technical terms being used. "I find it difficult to believe," said Mr. Curlewis for the Indians, "that the City Council could be so obtuse, narrow-minded and absurd as to continue to uproot 6,000 people in a language which they do not understand." On the instructions of the Mayor, Mr. W J. Seymore, the Council's advocate continued in Afrikaans.

Next day Mr. Seymore accorded the Press an interview. He said the Board was "an Afrikaans court." "It is strange that advocates should stand up here on behalf of the Indians and ask Afrikaners not to use their own language for the sake of Indians. ...Why should we speak English for the sake of a lot of Indians. If they don't understand, they must get an interpreter. Why do they just understand English and not Afrikaans? They are both languages of the country and they are supposed to understand both."

Dr. Donges and Mr. de Vos Hugo, the Chairman of the Board, can hardly have been pleased to hear the Board called "an Afrikaans court." It was precisely because the Board has the outward appearance of being merely a body of Government nominees that critics of the Act have maintained that its opinions will inevitably be biassed. Mr. Seymore has fully confirmed these fears.

On the question of language Mr. Seymore was both arrogant and at fault. It is not compulsory for citizens of this country to learn both official languages. Indeed, it is because private citizens have the right to speak whichever they please that Government servants and public bodies are required to conduct their business bilingually. Mr Seymore might even have recalled that the Government of which he is a known supporter has only recently legislated to enforce bilingualism in Natal municipalities.

It can, of course, be said—and rightly—that the City Council of Pretoria also has the right to plead in the language of its choice. But the Group Areas hearing is not before an ordinary court where interpreters and transcripts of the evidences are available. Mr. de Vos Hugo had, in fact, to detract an earlier promise that translations would be provided. Further, this is no ordinary court case. It is a question of eviction and expropriation, of men's homes and livelihoods being at stake.

They may be just "a lot of Indians." But they are also lawful citizens of this country and long established residents of Pretoria. If, in these circumstances, the Council is not prepared to waive its undisputed legal right to use either official language, it deserves every epithet used by Mr. Curlewis. And it has done nothing to help Dr. Donges convince the world that the procedure under the Group Areas Act will be "just and fair" to all races—very much the contrary.

It might, of course, be pointed out to Mr. Strijdom in perfect fairness that his exhortations should be addressed in the first place to his own party which since 1929 has exploited and won elections with the infamous "Black Peril" slogan, and in latter years the "baasskap" theory of apartheid has been interpreted by some followers of Nationalism in a literal sense. Yet it would be foolish not to recognise the value of Mr. Strijdom's call that the different sections should recognise fully the right of existence of one another in South Africa, for intolerance is by no means confined to Nationalism. And it is precisely in the day-to-day contacts with the non-European that the individual White man can contribute most to improved relations by respecting the ordinary rights and human dignity of the non-White.

Keeping The Black Man's Friendship

Under the above caption the 'Natal Daily News' writes as follows in its issue of March 20:

ONE of the most encouraging portents in recent times for the bettering of race relations in South Africa has been the increasing emphasis laid by leaders of political and religious thought in the country on the need to give the non-European fair and just treatment Speaking at Stellenbosch earlier this month the Prime Minister, Mr. J. G. Strijdom, said that it was essential for the maintenance of the White race that the White people should not treat the non-Whites in a way that would make them look on the White man as an enemy.

In similar vein, the Moderator of the Nederduitse Hervormde of Gereformeerde Kerk, the Rev. C. B Brink, told a mission conference at Bethal at the week end that "the man who is out to rebuff and to insult the non-European is the greatest enemy of Christian civilisation and the Gospel." These are welcome signs of a realisation in responsible quarters that, as Mr. Brink put it, "we cannot build a happy South Africa with legislation and statutory measures alone."

Insulting Of Non-Whites Unchristian

—D.R.C. Moderator

Johannesburg, Tuesday.—The man who is out to rebuff and to insult the non-European is the greatest enemy of Christian civilisation and the Gospel, the Rev. C. B. Brink, Moderator of the Ned. Herv. of Geref Kerk, said when addressing a mission conference at Bethal at the week-end.

"We cannot build a happy South Africa with legislation and statutory measures alone," he said.

Mr. Brink said that the Ned. Geref. Kerk was in a special sense responsible for much, which is today done and said in regard to non-European affairs.

"We have committed ourselves too deeply to say that we have nothing to do with it."

The Church was being accused of being in league with the Government.

"I know nothing about this. On the contrary, I dare to say that not a single responsible Church leader will tolerate the Church becoming a Department of the State. I know of no politician who has ever tried to dictate to the Church. There are constant discussions between the Church and the Government and the Ministers concerned are always prepared to listen to criticism and often adopt suggestions made by the Church."—'Natal Daily News.'

Inside Alabama

(*Continued from front page*)

this protest combines religion and politics' It is probably no accident that this movement sprang from within the Negro churches of Montgomery.

The Negro church, at the moment, is still almost the only institution in the South, except the National Association for the Advancement of Coloured People, which is beyond the reach of the white man. Heretofore, the church has been escapist and the practical, rational Negro in the South has not reached for it. But today, with tension rising in the South and with more able leadership in the churches, the church is fulfilling almost a revolutionary role. Thus the twice-weekly rallies of the movement in Montgomery are squarely within the churches.

The mass meetings are not unlike Gandhi prayer meetings. A theme song has been adopted for the duration of the protest. Its tune is "Old-Time Religion." Its words:

We are moving on to vict'ry,
We are moving on to vict'ry,
We are moving on to vict'ry,
With hope and dignity.

We shall all stand together,
We shall all stand together,
We shall all stand together,
'Til every one is free.

We know love is the watchword,
We know love is the watchword,
We know love is the watchword,
For peace and liberty.

Black and white all are brothers,
Black and white all are brothers,
Black and white all are brothers,
To live in harmony.

We are moving on to vict'ry,
We are moving on to vict'ry,
We are moving on to vict'ry,
With hope and dignity.

Also at these meetings there are five periods of prayer, with occasional between-prayer (if not post-prayer) talks by the leaders of the protest. These five prayers are for the success of the meeting, for strength of spirit to continue our protest non-violently, for strength of body to continue walking for freedom, for those who oppose us, and for a recognition of the goal that all men are brothers to live in peace and equality. Soon members of the Negro community will be wearing special buttons with the slogan: "Victory Without Violence."

At the prayer meetings themselves and from the pulpits, the leaders are echoing Gandhian philosophy and, on occasion, Gandhi's own words. Some are studying the sage from Sevagram. They are conscious that their movement has been likened to Gandhism and they are determined to study Gandhi and to adopt some of his techniques They are conscious, too, that, other Negro communities—South and North—are watching their movement carefully, for this could spread and cover much of the South.

In several respects, however, the movement has not approached Gandhian proportions. For one thing, the strategy is not quite as open as it was in Gandhi's own campaigns. Also there is no obvious preparation to prevent the protest from becoming violent, should there be provocation. There is, for example, no leader yet strong enough to be able to turn the campaign off should violence threaten. And it is no secret in Montgomery that both sides are arming "for the future." Gandhi was a master of careful organization; in Montgomery the organizational machinery is only being perfected. Gandhi edited his 'Indian Opinion', 'Young India', and 'Harijan'—important mediums of communication; perhaps none such is needed in a protest involving only a single city. There is one final difference, especially in contrast to the non-violence resistance campaigns in South Africa and Goa in our time. Here in Montgomery the campaign is completely non-communist and there are absolutely no communists hovering about as I witnessed both in Johannesburg and on the borders of Goa. However, due to Southern circumstances, only one white person is involved in this protest, whereas in South Africa especially a handful of whites of varying political hues were co-operating.

What of American Gandhians? They are looking at this movement with amazement. CORE, the Committee of Racial Equality, was founded in 1941 in an effort to adapt Gandhism to the American race relations scene. It has had some important successes, chiefly in the North, but occasionally in border cities as Baltimore, Washington, and St. Louis. Once CORE made a foray into the South and contributed substantially to the lessening of segregation on interstate bus transportation. As hard as CORE tried, and lack of funds prevented it from trying very hard, CORE never made significant progress in the middle or deep South. And now arises this movement, spontaneously and with no relation to CORE, and yet increasingly going the Gandhian way!

American Gandhians have been following the movement in Montgomery with fascination, but from afar. Field workers from the War Resisters League and the Fellowship of Reconciliation have gone to Montgomery to evaluate the situation, first-hand, and to report back to their organisations. They have not tried in any way to interfere with the protest, let alone try to take it over. They found the leadership to be wise, alert, and adaptable and in no need of day-to-day consultation. In addition, southern United States as southern Africa is hypersensitive to outside interference—and probably rightly so—since the northern carpet-baggers to the South still have a job of work to do in race relations in most of their own northern communities.

American Gandhians are, however, trying to interpret this movement to the whole nation. They are encouraging the nation-wide day of prayer on March 28th which is focussing on Alabama. They are raising modest sums of money to help the protest movement in Montgomery. It is fair to say that the Negro people themselves in Montgomery are paying the considerable weekly expenses for the pool of some 200 automobiles—some $4,000 weekly—through collections at the prayer meetings. If the drivers were paid directly, they would be arrested by the police for operating taxis without licences! With a court case involving a hundred persons, some $20,000 additional may be needed for legal costs. At the moment, money is pouring in from all over America, from pacifists and non-pacifists alike.

American and foreign Gandhians—and non-Gandhians—can help in terms of marale. There is a blanket of silence towards the protest from the white citizens of Alabama. It is reported that initially several whites sent signed letters to the newspapers supporting the moderate demands of the Negro community and thus their protest. As the protest continued, however, the white voices—and letters—disappeared. Most whites apparently do not want even this lessening of segregation, although they ride vertically with Negroes without segregation in Montgomery's elevators! Intimidated are those whites who are in favour of this slight lessening of segregation as demanded by the Negroes at this time. There is a pervasive totalitarianism gripping the South, even southern liberals, including those in Montgomery. The inter racial Alabama Council on Human Relations did make some sharp, friendly comments about the protest; but the only white individual who has openly aided the protest and helped raise funds and consistently used his automobile for the car pool is the Rev. Robert S. Graetz, a 27-year-old Minister of an all-Negro Lutheran church in Montgomery.

Thus it is important that the Negro people of Montgomery know that white people in America and abroad are—publicly—on their side. Such communications can reach the Montgomery Improvement Association through Dr. Martin Luther King, Jr., at 309 S. Jackson, Montgomery, Alabama.

What will be the outcome? The protest has been a success in putting economic pressure on the bus company Traffic is down thirty per cent and they have had to increase their fares fifty per cent and all but eliminate Sunday bus service. It is estimated that they have lost $100,000 already and less than one per cent of their passengers today are Negroes—mostly the old and the crippled. Whatever the outcome of the court trials of the 100 leaders, the protest is sure to benefit. If they are convicted, they will become martyrs and will go to jail willingly—after appealing their conviction. If they are set free by the court, they will be vindicated. Compromise is always possible, but the city fathers (who just renewed the franchise of the northern owned bus company) are inceasingly told by other white communities in the South to hold the line; for if they "let go" in Montgomery, it will be harder to hold the colour line in Birmington or Atlanta. (Remember? "If we let go in Goa, we'll establish a precedent for Angola and Mozambique!") After the protest is settled, one can only hope that with their new-found tool of non-violent resistance and with their new found confidence and fearlessness, the Negroes of Montgomery will keep united to tackle the basic areas of segregation in their city.

During these 15 weeks of protest, these extremist whites are organising their White Citizens Councils. I visited their offices and was handed an application for membership card. Anybody can join—whites only, of course—who pledges "to help defeat the N.A.A.C.P., Integration, Mongrelism, Socialism, Communist ideologies, F.E.P.C., and One World Government." A prospective member must also pledge to "help preserve the United States Constitution and the Bill of Rights, States Rights, Segregation, and our God fearing American nation" When asked to join, I told the Citizens Council secretary that I lived up North "But," she replied, "we have many members from the North, from all over." From South Africa, no doubt. And I feel that when their present supply of application cards becomes exhausted, they may well revise their pledge and insert Gandhism—as another of the evils rampant just now in the strange world of the American South.

University Punishes Students For Their Part In Riot

Tuscaloosa, March 12.

THE University of Alabama today announced the expulsion of a student who was a leader in the agitation against admission of the University's first Negro student, Miss Autherine Lucy.

The University Board of Trustees also announced the suspension from class of four other students, and disciplinary action against an additional 20 who took part in the disorders.

The expelled student was Leonard Wilson, who has been vociferously a pro-segregationist, and has criticised the University in various public speeches for admitting Miss Lucy in the first place. He had previously threatened to go to court if he was expelled for his actions.

The Trustees said Wilson was being expelled for his "unwarranted and outrageous public attacks upon the integrity of the President, Faculty and officers of the University."

Names of the other students being punished were not made public. Three of those under investigation already have withdrawn from school. Trustee John A. Cadell said they would not be re-admitted "unless, at the completion of the investigation, their records have been cleared."

Cadell said the investigation of other students will continue "in the event of additional pertinent information." About the demonstrations on the Campus early last month, the Trustees said that Wilson has appeared to them that this student's conduct represented more than the rights he is normally expected to exercise.

Meanwhile, Miss Lucy was continuing her legal efforts to gain readmission to the University. She filed a motion in the U. S. District Court at Birmingham, asking the University to admit her to classes in time for the term beginning late in September.

The Court had ordered her re-admission by March 5, and the University complied, only to expel her almost at once for "making charges against the University and its officials and Board of Trustees which she could not prove."

Miss Lucy says she has received ten offers of scholarship to attend other universities in the U.S., but still wants to go to the University of Alabama.

In Birmingham over the week-end, a meeting of White citizens' councils (pro-segregationists) attracted only 2,000 persons in a hall which can seat 6,000.

In Washington today 19 Senators and 77 Representatives from Southern States introduced in Congress a declaration of their intention to use all lawful means to obtain reversal of the Supreme Court order banning racial segregation in public schools.

The group, representing most of the Congressional delegations from Virginia, North Carolina, South Carolina, Georgia, Alabama, Mississipi, Louisiana, Arkansas, Florida, and Texas, said:

"We pledge ourselves to use all lawful means to bring about a reversal of this (the Supreme Court action of May 1954) decision which is contrary to the constitution and to prevent the use of force in its implementation."

The declaration also commends "The motives of those states which have declared their intentions to oppose forced de-segregation by all possible lawful means."

In Washington, the Court today ordered the University of Florida to admit a Negro to its Law School.

The student, Virgil D. Hawkins, had been seeking admission to the school for seven years. The State had offered to send him to a Negro Law School in Florida or to pay his tuition at an out-of-state college.

The Court declared: "As this case involves the admission of a Negro to a graduate professional school, there is no reason for delay. He is entitled to prompt admission under the rules and regulations applicable to qualified candidates.

Things In General

Barlow Tells Louw To Avoid British Press

Capetown, Tuesday.—Mr. A. G. Barlow (Cons., Hospital) advised the Minister of Finance, Mr. E. H. Louw, not to be so friendly with the Press when he visited Britain this year with the Prime Minister, Mr. J. G. Strydom, to attend the conference of Commonwealth Prime Ministers.

Speaking in the debate on the Budget in the House of Assembly he told the Minister that he could do a lot of good and also a lot of harm while in Britain. He should leave the Press alone.

The Minister should remember, he said, that a few Europeans in South Africa were holding the gates of Western civilisation and were not a popular people. The United Party had seen to that.

He and the Prime Minister could achieve much in England but they must make friends not only with the White man but also with the Black man. The time had come for the Union to make better friends with India. —Sapa.

Bombard Seeks Sea-Sickness Cure

Paris.—Dr. Alain Bombard, the young Frenchman who crossed the Atlantic on a rubber raft to prove that shipwrecked sailors could live on seawater and marine life, is preparing to put to sea again to find the cause and cure of sea-sickness.

This time he will use a 20 ton yacht, equipped as a floating laboratory and carrying a small zoo of dogs, guinea pigs and monkeys to serve as "patients."

He is fitting out the yacht at Vannes, Brittany, and proposes to sail next winter for a research voyage which will take him as far north as the Arctic.

As well as sea-sickness, Dr. Bombard will study stomach ulcers, prickly heat and boils—illnesses to which sailors are especially prone—and will also try to find ideal diet for sailors. —Sapa-Reuter.

Solar Power For Desert Reclamation

Perth (Australia).—Sir Ernest Fisk, radio pioneer and electronics expert, suggested in an interview in Perth that Australia could make its vast desert lands habitable and fertile by using the heat of the sun.

He said that, for a small percentage of the money now spent on nuclear power developments, sea-water could be channelled to the dry areas and distilled into fresh water by solar power.—Sapa-Reuter.

Waterfront Highway Scheme

Wellington.—The Wellington City Engineer, Mr. F. B. C. Jeffreys, has proposed a two-mile waterfront highway, supported on piers, as a solution to the New Zealand capital's traffic problem. He estimates that the scheme would cost £2,654,000.

The highway would carry four lanes of express traffic along the waterfront past the business heart of Wellington.—Sapa-Reuter.

Off Soon To Swim The Channel

Auckland.—The New Zealand long-distance swimmer, Miss Margaret Sweeney, will leave for Britain on April 19 for her second attempt to swim the English Channel in August.

Miss Sweeney will spend four months in England training and conditioning herself for the attempt. She failed in the last cross-Channel race because of the delayed action of a sleeping-pill which she had taken the night before—Sapa-Reuter.

Sea Turns Red

Perth (Western Australia).—The sea turned red in one of the worst dust storms ever experience at the small town of Onslow, Western Australia—the port nearest the Monte Bello atomic test islands.

Winds of more than 60 miles an hour whipped up gusts of blinding dust, blew in windows, ripped down out-houses and fences, and covered the sea with a reddish powder.

On a hill just outside Onslow, the storm blew down a tent home and children wrapped themselves in pieces of canvas as protection against the stinging sand and dust.—Sapa-Reuter.

Death Penalty Issue For New Zealand

Wellington.—A Labour member of the House of Representatives, Mr. W. T. Anderton, announced in Wellington he would introduce a private member's bill into parliament later this year in an attempt to abolish capital punishment.

He introduced a similar bill during the last session of Parliament but, although it was discussed in first reading, no vote was taken.—Sapa-Reuter.

African Viewpoint

A Constructive Approach

THE Left has overplayed its cards. It thought it would cash in on the bans on men like Luthuli and Njongwe and stampede the leaderless masses in the direction of the Freedom Charter and ultimately into the federal organisation I have already mentionnd The process was resisted vigorously by the African people themselves and even the most vocal advocates of the Charter are beginning to admit that the thing was a damp squib. Efforts to bring the ANC nearer the federal body have similarly evoked significant revolts inside the ANC—from the rank and file of the movement and even Johannesburg, which is heavily under the influence of the Left, has seen enough of the red light to begin to be a little more cautious.

The interesting question is: Why has the Left not made headway, when there is so much fertile ground for the seed it specialises in sowing? To me there are two reasons for this. Firstly the bulk of the African people are still too deeply wedded to the ideal of Black-White partnership. This sounds strange. How can slaves adhere to an idea which looks like binding them to their oppressors? To the African things are not as simple as that. The African is in the majority and whether the colour-conscious Whiteman likes it or not it is certain that one day this country will have an African Prime Minister. This security in numbers enables the African to take a broader view of South African affairs.

From that angle he works for a South Africa where he will no longer be the most feared or hated group. He works for a South Africa which will not have antagonised the West or the East by oppressing the minorities which come from either place. Rather, he would have a South Africa at peace and on friendly terms with America and Europe on the one hand and Asia on the other. He sees survival for himself and brighter prospects of setting up a viable State in keeping this friendship. But this is possible only if he is on friendly terms with the minorities from the West and the East and that friendship, in turn, is possible only on the basis of partnership.

But this policy of friendship is not dictated only by reasons of expediency. It springs from deeper origins. The dominant emphasis is the African's culture and moral outlook is on tolerance and lack of colour-consciousness. A man is hated for what he stands for and not for what he is.

The Left will have to sway the African's cultural traditions in another direction to be able to make headway. It is not willing to do that for obvious reasons and now concentrates on training future leaders of the African people who will be built up and enabled to lead their people to the Left. I am afraid this course holds out possibilities. The African will follow these people

By

JORDAN K. NGUBANE

(Concluded from last week)

without in any way accepting communism; in following these trained men the Africans will believe they are striking a blow against apartheid and in doing that will land themselves into the hands of the Left. This is the actual position in which the Transvaal ANC now finds itself.

The second reason why the Left has not made headway is that the race situation in this country is such that communism cannot really form an effective alliance with African nationalism. Where race hatreds are so sharp nationalism readily gets out of hand and you can never be certain who next will be its victim. The 1949 riots effected an important change in communist policy. Up to that time the Left encouraged African nationalism. But the riots were so damaging to the cause of workers' unity as conceived by the Left that the Communist Party decided to build up among the Africans a puppet organisation or perhaps turn the ANC into such an organisation. With nationalism growing among the Africans, it becomes more and more difficult for the communist to be convincing to the African.

The liberal is in quite a different position. He stands for partnership and this note readily evokes a positive response from very many in the African community. But the qualifications and terms the liberal insists upon as a basis of that partnership tend to repel the African. Friendship is possible only on the terms of equality, says the African and there can be no equality where there are conditions and qualifications.

From this perspective the advantage in making an impression on the African masses is definitely with the liberals. The day this fact is fully appreciated in the Liberal Party and policy is changed accordingly, the Left will, to a marked extent, be thrown out of business.

This fact, not generally appreciated in the Liberal Party, explains to me the truth that both the Nationalists and the Left reserve their worst venom for the Liberal Party—which is younger, poorer and weaker than the Nationalist Party or any guise under which the Communist Party parades.

I have said before that the Liberal Party—I do not like the word Liberal; I would rather have, say, the Greater South Africa Party or something like that— holds out the only prospect of a peaceful solution of the race problem and of survival for all the peoples who make up the South African nation. Consequently if the ANC seeks to make a positive contribution towards building up a united nation, it will have to work on the basis of closer co-operation with the Liberals. But it must be understood that such co-operation, to be effective will have to be preceded by the adoption of Liberal policies which inspire African confidence.

From washing dirty linen in public we can proceed on to think about how best to bring about effective co-operation.

Elephant Population Dwindles

The Elephant population of Ceylon, which belongs to a species found nowhere else, is officially estimated to have dwindled to 1,000, from 30,000 a century ago.

The figures were given the Conservator or Forests, Mr. J. A. de Silva, to the Central Board of Agriculture, which is considering a scheme to connect wild life reserves by protected corridors to give a better chance of survival to elephants and other animals.—Sapa-Reuter.

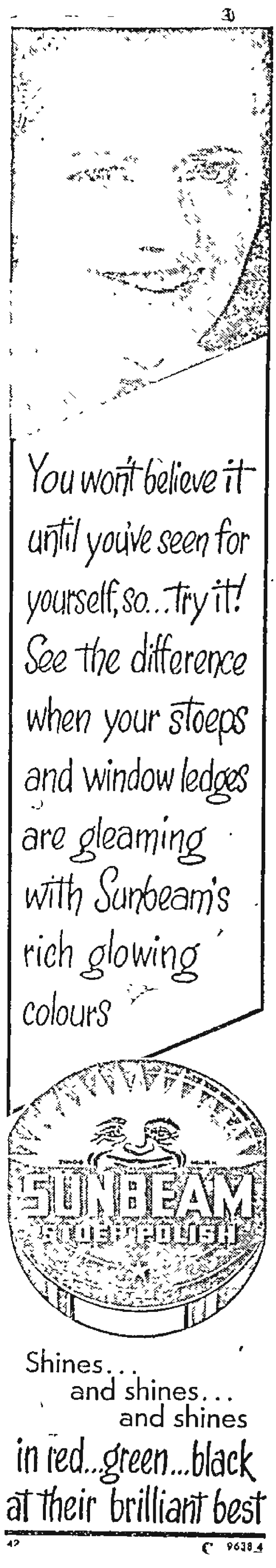

Short Story

The Prodigal-IV

SIHE'S letters home did not display much enthusiasm for anatomy or hygiene or any of the prescribed subjects. To her father she often complained of her difficulties—the lecturers with whom she quarrelled and the people at the university who taunted her with her father's wealth.

The letters to her mother were more cheerful. She mentioned the things she liked best at school. She was thrilled with the dances. She never tired to write of her singing at school concerts. And then, there was, always the inevitable—the question about Fanyana. She always asked about Fanyana.

The reference to Fanyana churned up a host of conflicting emotions in Mrs. Memela's bosom Fanyana had been convicted of burglary, and the illicit possession of firearms and opium and had been sentenced to five years in goal without a fine. Mention of Fanyana receivd other memories. She remembered the great farwell party; the police van driving through the crowds; Fanyana handcuffed and how her party had been ruined. But the bitterest of all the memories was the emphasis laid by the anti-Hindemann Press in the white community on Fanyana's emergence under police escort. It had given her family damaging publicity. Her enemies had gloated on it at every street corner; before and after Women's Prayer meetings in every church hall along the Reef. Everywhere her friends had been thrown on the defensive—and that is putting it mildly.

She loved to read and re-read Sihe's letters. She would take her pen and cross out the passages reffering to Fanyana. She did not have the courage to tell Sihe not to mention him. Although he had been formally disinherited and disavowed by his father, he was still her brother.

The schools closed and Sihe returned home for the winter vacation. She did not look too happy. She was inclined to avoid the company of her parents and spent most of her time in her bedroom. Memela bought her a small car, to keep her busy. She was kept busy—away from home.

Memela would wake up in he quietude of the night.

"Are you in a deep sleep, Liza?" he would ask his wife.

"No."

He would be quiet for a while.

"You should be asleep."

"I am thinking, Liza."

"Do that by day and rest when in bed my dear."

"There are things I worry about."

She would turn on her side and face him.

"Why does Sihe look so unhappy?"

"I don't know why. I have asked her about it several times. She will not tell me.

By

SIMISO NGWANE

"And she is losing weight. I am afraid, Liza."

"She will be alright when she settles down to university life."

"Do first year students come into contact with TB patients?"

"I can't say. But you are going too far. Sihe is quite healthy. I lost a lot of weight when I first went to boarding school.

"Those were other days. The food was bad and the accommodation poor. Sihe swims in the best of everything."

"Perhaps she does not find her studies interesting."

"It is all for her own good. A women with no profession these days is doomed. I mean a respectable profession. What future is there for our daughters with the cads around every corner in town? The number of eligible young men; shrinks from year to year as the ratio of highly educated girls rises. Competition for better-class men will be very keen in the years to come. We must plan ahead for Sihe's security."

"Yes, but she might have other ideas. We might be forcing something down her throat which she might never accept It would not make her happy. A woman must love her work to be happy doing it."

"Are you deserting me now? Are you now with those who feel that we should allow our children to do as they please?"

"How can you say such a thing? Desert you? You hurt my feelings. Must we not learn from our mistakes? We tried to make Fanyana an ideal son ...and broke him."

"You are wrong. We did every thing possible to build him up. At least I did. It was his own pigheadedness which broke him. Not me?"

"You loose your temper quickly."

"It is the way you refuse to see reason. It gets on my nerves."

"May we not try other methods on Sihe?"

"What? Withdraw her from the medical school? To flirt in dirty music halls with the scum of the earth? Never! I am master of the house here. It is my job to see to it that my will is done. If she wants to give up medicine, I'll disinherit her as I did her brother. I'll chase her out of this house."

He would turn away from her and give his back to her.

"Zacchy!" she would whisper. He would be silent.

"Zacchy!" she would call again.

"What is it you want now?" His voice would be angry and his tone impatient.

"Are you already angry? With me?" He would not answer She would lie awake for the rest of the night. It went on like that, night after night. She wept when Sihe returned to school; she cried bitterly, like a child. Sihe did not look well; she was too unwell for words.

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A.
—By M. K. Gandhi 15/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters
—By Kaka Kalelkar 2/6

Which Way Lies Hope
—By R. B. Gregg 2/6

A Nation Builder At Work
By Pyarelal 1/6

Gandhi And Marx
—By K. G. Mashruwala 2/8

Obtainable from:
'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Durban, Natal.

The finest Indian Film Recordings Just Arrived, New Theatres

The greatest artist of our time hailed from All-India Radio, Colombo, America and BBC

There is Magic in his Voice—Saigal

NOW ON FOR SALE

Shahjehan	3	Records	£1	10s.	od.
Tansen	3	"	1	10	o
Bagat Surdas	4	"	2	o	o
Lagan	4	"	2	o	o
Banphool (Kannan Devi)	4	"	2	o	o
Tadbir & Majboor	2	"	1	o	o
Dusman	2	"	1	o	o
Dorte Matha	2	"	1	o	o
Zindigi	2	"	1	o	o
Devadas & Street Singer	2	"	1	o	o
Mysister	3	"	1	10	o
6 Loose Single Quavalee	6	"	3	o	o
Remo & Juliet Film	4	"	2	o	o
Shama	4	"	2	o	o
Meeru	6	"	3	o	o
Anmolgodhai	6	"	3	o	o
Zeenath	6	"	3	o	o

Latest records Local Pressed and from India you will always find them in our Stock

Books, Magazines, Pictures arriving by Every Mail

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.
85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Wit And Humour

An actor, not as well known as he thought he was, received an offer of a part in a new London production Being on tour at the time, he replied by telegram: "Will accept double your offer. Otherwise count me out."

Back came the reply: "One, two, three, four, five, six, seven, eight, nine—out!"

—o—

An eminent judge, one of the most compassionate of men, presided over a criminal court.

Before him was a man who had been convicted of stealing. He looked very sad and hopeless, and the judge's heart softened.

"Have you ever been in prison before?" he asked the man.

"Never, never!" exclaimed the prisoner, bursting into tears

"Don't cry, don't cry," said the judge, "you're going to be now!"

—o—

The drunk had paid his fine but he insisted upon receiving a receipt, which was denied him as the amount was entered in the Court's books. "Judge," said the man, "do you believe in a day of judgment?"

"Yes, we all believe in that."

"Well, yer honour, on that day it will be said to me, 'Elmer Doolittle, you got drunk!' 'Yes, Lord,' I will answer, 'and I paid my fine.' 'Where's your receipt?" they will ask. Now, do you think it reasonable, Judge, under these circumstances and on such a day, that I should be obliged to lose my time by going down to hell to look for you and your clerk?"

—o—

In a dark and deserted lane, Jones was suddenly accosted by two men, the bigger of whom said politely: "Excuse me, sir, I wonder if you would oblige me with the loan of a penny?"

"Why, yes, I think so" replied Jones. "But may I ask for what purpose you require it?"

"Certainly, sir," replied the other. "My companion and I wish to toss the coin to decide which of us shall have your watch and which your wallet."

Two fathers were discussing the up-bringing of children

"Yes," said one, "a great deal depends on the formation of early habits."

"It does," agreed the other. "My mother paid a woman to wheel me about when I was a baby, and I have been pushed for money ever since."

—o—

The governor of a prison was escorting a party of M.P.s through the building. They passed-through a room where two women were sewing.

As they went out, one of the M P.'s said: "My, what hard-looking women! What are they in for?"

With ice in his voice the governor replied: "They're here because they have no other home. That is our private living room, and they are my wife and mother-in-law.

—o—

Counsel for the defence was cross-examining the witness, a pretty girl with lovely big blue eyes. The lawyer leaned forward. "Where were you," he asked, "on Monday night?"

The girl smiled. "Motoring."

"And where were you," asked the Counsel, "on Tuesday night?"

"Motoring" repeated the girl.

Counsel leaned closer "and what," he murmured, "are you doing to-morrow night?"

The prosecuting Counsel leapt to his feet. "Your lordship," he protested "I object to that question. I asked her first!"

—o—

He: "I can't offer you wealth, cars and a luxury home in the country, like Henry Humpherson, but I can give you love."

She, snuggling closer: "There's nothing like love, darling. Oh, by the way, where does this man Humpherson live"

—o—

"I was a fool when I married you," grumbled a wife.

Her husband flushed with anger: "Well, don't blame me. I didn't know at the time!"

Caneland Causerie

By "PARDESI"

LISTENING in to the Sunday morning Indian programme over the air, I discovered, can be a nauseating experience. Last week's blah blah started my week off badly Spoilt my appetite, too. I don't know what would have happened if I had listened in to the whole programme. Smashed my set, probably.

Thank goodness, television is taking its time about coming into this country. The S.A.B.C. has indirectly rendered long-suffering Indian listeners a service!

On second thoughts, television may not be so bad after all. At least we can identify the "crooners" responsible for raising our ire, and deal with them severely. They should be locked up in a room and forced to listen to their own recordings!

Voice Of America

American ballyhoo just gets you down sometimes, particularly the variety dished out through the "Voice of America" We are constantly being reminded that the New World, or rather a part of it, is our Guardian Angel. Nightly at 8 p.m. you can hear the "Voice of America" relayed through Colombo in Hindi. American propaganda also used to be pumped out in the Tamil dialect, but for a few months now, it has been dispensed with. Reason for this move is unknown.

The Yanks sure can do it. They know that the quickest way to get to an Indian's heart is through music. Of course, there will be very little music if you listen in tonight, but it is so cleverly interlanded with American big heartedness that you will never make the difference.

Shakespeare And Apartheid

Professor Dover Wilson considered to be the greatest authority on Shakespeare, addressing the non-European students of the University of Natal last Saturday at the Sastri College Hall, asserted that Shakespeare never believed in racialism. He believed that everyone was God's children, and nobility wasn't the preserve of Whites only. Othello, the coal-black Moor, one of Shakespeare's greatest tragic heroes, is a case in point.

Isn't Othello's marriage to fair Desdemona a blatant case of immorality? The Nats. should have banned this book long ago.

Principles And Practice

A newspaper colleague of mine who has been noted for his outspokeness, has opened himself for severe criticism from the community following the publication of his book, "The Shadows Grow Taller."

In the book, he indulges in a brick-bat-hurling spree at the decadence of Indian youth, particularly Tamil youth. They are afraid to live up to their culture, afraid to speak and write their language etc., etc., he moans.

The writer in question is to be married next week, and if the invitation card I received is any criterion, this will be the first Indian wedding with such an Anglicized flavour.

Where is the sincerity?

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. 'Phone 33-1654.

Congress Greets Republic Of Pakistan

THE hope has been expressed that the differences dividing India and Pakistan at present will soon be a thing of the past in a message sent by Congress to Pakistan on the occasion of her attainment of a Republican status on March 23.

"The Indian people of South Africa on this auspicious occasion send their warm greetings to the Government and peoples of the Republic of Pakistan," says Dr. G. M. Naicker, Acting President of the South African Indian Congress in his message.

The message adds: "In sending you our good wishes, we recall the stand taken by the Government of Pakistan on the question of treatment of Indians of South African origin at the General Assembly of the United Nations continuously since 1946. We are thankful to the joint stand taken by India and Pakistan on this question and on the question of racial discrimination in the Union.

"We are condfident that the new Republic is destined to play a vital role in world affairs as a spokesman for the peoples throughout the world strugging against racialism. Just as your Government and the Government of India found a common cause in opposing the segregation and apartheid policies of the Union Government, so too, we are hopeful that the Governments and peoples of Pakistan and India will find common cause on the great issues facing humanity and that the existing differences between India and Pakistan will soon be a thing of the past.

"South African Indians wish your Republic a bright national and International future in the cause of world peace."

Show Business

SANTA At Rand Easter Show

This year the National Office of SANTA has, for the first time, erected a pavilion at the Rand Easter Show.

The exhibit will be open to non-European visitors only on March 29 and April 5 from 1 p.m. until 10 p.m.

During these times the mobile X-Ray unit will take chest X-Rays free of charge, and the exhibit's cinema will show films of general interest, cartoons and films on simple health education.

The pavilion will also tell a pictorial story of the work of SANTA branches and settlements, and specimens of work done by patients at the various settlements will be on display.

Various pamphlets in English, Afrikaans and native languages giving helpful advice regarding precautions against the spread of tuberculosis will be distributed from the exhibit, and medical personnel will be in attendance to answer questions relating to actual cases of tuberculosis shown on illuminated X-ray plates.

The X-ray unit will operate at the following times:

1—4 p.m. (Thursdays)
7—9 p.m. (Thursdays)

and the cinema will run between 2.30 p.m.—4 p.m.; 6 p.m.—until demand ends or until 10 p.m.

The SANTA pavilion is situated next to the German pavilion on Victory Avenue, near the North entrance in Empire Road.

Film Show

The South African Society for Peace and Friendship with the Soviet Union will be holding a photographic exhibition of the visit of Mr. Jawaharlal Nehru to the Soviet Union and Marshal N. A. Bulganin and Mr. Kruschev to India at the Gandhi Hall, Johannesburg, on the 24th and 25th March.

The exhibition which consists of 400 colour and white and black photographs will be officially opened by the chairman of the Society, the eminent Methodist Minister, the Rev. D. C. Thompson at 8 p.m. on the 24th and will be on view from 2.30 p.m. on Saturday and from 10 a.m. to 1 p.m. on Sunday.

Dr. A. B. Kazi of Johannesburg will speak at the official opening.

Film Critics Circle

New York.—The fifteenth annual poll of the Film Critics Circle of the Foreign Language Press here voted the Hecht-Lancaster production, "Marty" the best American film of 1955. The picture was considered the best film by the Foreign Language Press film critics as well as having top male star, the best writer, production and direction. The poll selected Italian star, Anna Magnani, as the year's best actress for her portrayal of the Sicilian-American in "The Rose Tattoo."

Good News Cures A Deaf Mute

Florina (Greece).—Mr. John Sandras, who had been deaf and dumb for seven years, shouted to his wife, "Our child is safe," when he received a letter saying his long-lost son was in Canada.

Then, weeping with joy, he discovered he could hear as well as speak.

Mr. Sandras lost his speech and hearing when an aircraft rocket exploded close to him during a battle in the Greek civil war. Vangeli, his younger son, was taken prisoner by the Communists and held in an East European country.

The letter told Mr. Sandras, who lives at Antartikon near Florina, that Vargas had been released through the intervention of the International Red Cross, and had joined other members of the family in Toronto, Canada.—Sapa-Reuter.

INDIA INDEPENDENCE NUMBER

Published as Special Number of INDIAN OPINION to commemorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak-Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived to see the fruits of their labour.

Also containing a brief Survey of the work of the Indian National Congress from the time of its inception.

Price 2.

Golden Number OF "INDIAN OPINION" Souvenir Of The Passive Resistance Movement 1906—1914

Price: 7s. 6d.

Obtainable From:

"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K R. V. Rao	3	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John-Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland		6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Pacts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

&

Direct Importers.

47, Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

FOR ...

RUBBER STAMPS AND PRINTING

CONTACT ...

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

"......In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	£1 10s. 6d.	Annually
" " "	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	£1 15s.	Annually
" " "	17s. 6d.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abrid ement Gandhiji wrote: ¦I have gone through

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૧૨
તા. ૨૩ માર્ચ, ૧૯૫૬.
છુટક નકલ પે. ૬
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભાવનાની પરિતૃપ્તિ

(શ્રી. કેદારનાથજી)

સામાન્ય રીતે આપણામાં જેવી વૃત્તિ ઉત્પન્ન થાય છે તે પ્રમાણે કર્મ કરવાની પ્રવૃત્તિ કરી છીએ. કેવળ નિવૃત્તિપરાયણુતાથી મળતો આત્મસંતોષ અને સદ્‌ભાવના યુકત, યોગ્ય કર્માચરણથી પ્રાપ્ત થતો સંતોષ એ બે વચ્ચે ઘણો ફરક છે. જો હું મારા મનને એમ જ સમજાવ્યા કરૂં કે સુખદુઃખ તો કર્માધીન છે તો પછી કોઇ દુઃખીને હું મદદ નહિ કરૂં, તેઓના દુઃખ પરત્વે ઉદાસીનવૃત્તિ કેળવી શકીશ અને શાંતિ રાખી શકીશ. નિવૃત્તિ માર્ગીઓ એટલી હદ સુધી ગયેલા છે કે તેઓ ભોજન માટે જાતે તકલીફ નથી લેતા કારણ તેમને ખાતરી હોય છે કે તેમનો કોઈને કોઈ ભકત આવીને જમાડશે.

જેનામાં બીજા તરફ ભાવના ઓછી છે, ક્રિયાશીલતા ઓછી છે, તેમને આવો આત્મ સંતોષ જલદી મળે છે. પરંતુ આ સંતોષ કાયમ રહેશે કે કેમ એ વિશે શંકા છે. આપણી અંદર રહેલા શત્રુઓનું કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ વગેરેનું દમન કરી શકાશે, પણ બહારની વસ્તુઓ તરફ શુભભાવ ઉઠવા જ ન દેવો તે શકય નથી. જગતમાં આટલો ઘોર અન્યાય ચાલતો હોય અને લોકો દુઃખી હોય છતાં ચિત્તવૃત્તિ શાંત રહે તે શકય નથી. માનવીના ચિત્ત પર બીજાના દુઃખની અસર જરૂર થાય છે. પોતાનું દુઃખ તે સહન કરશે પણ બીજાનું દુઃખ જોઇને તે શાંત બેસી રહે તે શકય નથી.

દયા, અનુકંપા, કરૂણા, આપણામાંથી નષ્ટ થાય તો મોક્ષ મળે એવી માન્યતા ધરાવ નારા પંથો પણ છે. આ વાત મારા મનમાં ઉતરતી નથી.

જ્યારે જ્યારે અન્યાય થાય છે ત્યારે તેનો પ્રતિકાર કરવાનો ભાવ ઉત્પન્ન થાય છે. પણ તેને અનુરૂપ વર્તવાનો પુરૂષાર્થ કે ક્રિયાશકિત ન હોય તો તે દુર્બળતા ઢાંકવા તત્ત્વજ્ઞાન ની વાતો કરીએ છીએ. ચિત્ત અશાંત તો થાય છે પણ તે અશાંતિ દુર કરવા કહીએ છીએ કે સુખદુઃખો કર્માધીન છે–કર્મનું ફળ સૌ સૌએ ભોગવવાનું છે. આ તો ચિત્તને જડ બનાવવાનો રસ્તો છે. શુભ સાત્વિક ભાવનાને પોતાના અકર્તૃત્વને લીધે કોઇ વિચારસરણી પર ચઢાવીને જડ બનાવવાનો પ્રયત્ન છે. જ્યારે મનુષ્ય ખરાબ કૃત્ય જોઇ શકતો નથી ત્યારે તે આંખો મીંચી દે છે. કારણ તે દુર્બળ છે, પણ હંમેશને માટે તે જડ નથી બની શકતો.

ઘરબાર, સંસાર ઈત્યાદિ છોડી નિવૃત્તિપરાયણ જીવન શરૂ કરનારાઓમાં પણ જેમના માં ભાવના હતી, ક્રિયાશીલતા હતી, તેઓએ સન્યસ્ત લીધા પછી પણ ખુબ પ્રવૃત્તિ આદરી છે, શંકરાચાર્યે ઉપદેશ નિવૃત્તિ માર્ગનો કર્યો છે પણ તેને માટે અતિશય પ્રવૃત્તિ કરી છે. બુદ્ધ, મહાવીરનું જીવન નિવૃત્તિમય ગણાય કે પ્રવૃત્તિમય? આ તો કોઇ છાપવાની પ્રવૃત્તિ ખરાબ છે તેનું પ્રતિપાદન કરવા તે વિષય પર પુસ્તક લખી છપાવે તેના જેવું છે. નિવૃત્તિમાર્ગ સાચો છે તે પ્રતિપાદન કરવા પ્રવૃત્તિ કરવી પડે છે. બાપુજીએ સંસાર છોડેલો છતાં પ્રચંડ પ્રવૃત્તિ કરી છે. આપણે પ્રવૃત્તિ–નિવૃત્તિના ઝગડામાં પડવાની જરૂર નથી. ખરી રીતે એક પ્રવૃત્તિ છોડી બીજી લઇએ છીએ. કહેવાનું તાત્પર્ય એટલું જ કે જેનામાં ભાવના અને પુરૂષાર્થ છે તે પોતાની નિવૃત્તિ સંભાળી નહિ શકે. પરંતુ જેનામાં ક્રિયાશકિત નથી તે પોતાની દુર્બળતાને લીધે બેસી રહે છે. જે લોકોને આત્મસંતોષ મળ્યો છે તે શાથી મળ્યો છે? તેઓએ પોતાના જ્ઞાન પ્રમાણે કર્મ કર્યાં તેથી. દુઃખીનું દુઃખ જોઈને મન અશાંત થાય જ. પણ તો દુઃખને દુર કરવાની મનારામાં શકિત, બુદ્ધિ જોઇએ, યોજના જોઇએ, વ્યવસ્થા જોઇએ તો જ પ્રત્યક્ષ કાર્યથી શાંતિ મળે છે. ફકત નિવૃત્તિપરાયણ થવાથી તે સંતોષ ટકતો નથી. સાધુઓ પણ એક પ્રકારનો સંસાર જ કરે છે ને! મઠ–મંદિરો બંધાવે છે. બેટા–બેટી છોડી ચેલા–ચેલી કરે છે. પોતાના શિષ્યને જોઇ આનંદ આનંદ પામે છે. આ વાત્સલ્યભાવ છે તે તો સંસારની વસ્તુ છે. ભાવનાની પરિતૃપ્તિ થાય ત્યારે જ સાચો સંતોષ મળે છે.

★

અનેરૂં અભિમાન!

શેણે છુટે રે અભિમાન,
રામ મારૂં કેમ છુટે એ અભિમાન.
ગનખા ઝુંપડે ટેકણ થાંભલો,
તૂટે છુટે રે રાનરાન,
રામ મારૂં કેમ છૂટે એ અભિમાન.

તને રે જોયો જાણે,
પોથીમાં શોધી બોલે,
સમજુ ના પંડિતોનું જ્ઞાન
હું તો સમજુ રે વાંચી,
બાંધીને આપશે
પોથી મુકવાનું શિરે ભાન,
રામ મારૂં કેમ છુટે એ અભિમાન.

પાય પખાળે તારા, જાડારે માનવી.
પગથીએ રે મારો વાસ,
હું ગરીબનો રામ રખેવાળ,
બાંધી અભિમાને આંદ,
રામ મારૂં કેમ છુટે એ અભિમાન.

ખારા સમંદરે કાળમીંઢ તાર્યો,
શે ન તારે રે મુને રામ,
એવી શ્રદ્ધાની મારે હૈડે છે મમતા,
એય બંધન મારે લ્હાવ,
રામ મારૂં કેમ છુટે એ અભિમાન.

—જયમંગલ.

★

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ધરા છાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર	શી. ૪૯–૬
જરીની કીનારવાળી જ્યોરજેટ ૪૫''	વારની શી. ૧૫–૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી	
રેશમી છાપેલી સાડી	પા. ૭–૧૦–૦ થી ઉપર
બેવડી કીનારની સાડી ક્રેપ ૪૫''	વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઉ સાડીઓ છેલ્લી ઢબના રંગો અને છાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭–૬ થી ઉપર
૭ વાર શી. ૩૯–૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન દેવામાં આવે છે.

જોઇએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ
(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩ પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨.

Telephone : 20951 177 Grey Street DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન: ૨૦૯૫૧ ૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૩ માર્ચ, ૧૯૫૬.

પ્રજાસત્તાક વિરૂદ્ધ સત્યાગ્રહ

થોડાંક અઠવાડીયાં ઉપર નાટાલ માં પ્રજાસત્તાકના વિરોધ કરનારાઓએ જણાવ્યું હતું કે પ્રજાસત્તાકની વલણ સામે તેઓ "પેસીવ રેઝીસ્ટન્સ" સત્યાગ્રહનો આશરો લેશે. છાપાઓમાં આ ખબર વાંચીને અમે ખુશી થયા હતા કારણ કે બીજી બાબતો સાથે એનો અર્થ એ થાય કે આ લોકો આ દિશામાં હવે કંઇક વધુ સમજી શકયા છે.

અમને એ જાણીને નવાઇ ઉપજી હતી કે ગોરાઓની એક લઘુમતિનો એ આશય હતો કે પ્રજાસત્તાક તરફ નાં વલણને અટકાવવા પોકાર ઉઠાવવા ઉપરાંત કંઇ થઇ ન શકે એમ મનાતું પણ જ્યારે તેઓ શાંત પ્રતિકારના વિચારો કરે છે ત્યારે તેઓ ઠોઇક સદ્ધર મુદ્દા ઉપર આવેલા ગણી શકાય છે.

તેઓ એ પણ શોધી શકયા છે કે ઇલાયદાપણાના ખરાબ તત્વોને દુર કરવા માટે પોતાના ખરા દિલથી લડવું પડશે અને પોતાનું સર્વસ્વ અર્પણ કરવા માટે તઇયાર રહેવું જોઇશે.

પણ આટલું જ પુરતું નથી. પ્રજાસત્તાકની પાછળ રહેલો હેતુ એ છે કે જેઓ ઇલાયદાપણામાં નથી માનતા તેઓની સામે પણ એ એક ધમકી રૂપ છે. જો પ્રજાસત્તાકની સ્થાપના થાય તો આ ધમકી રંગ કે જાતિ જોયા વિના તે બધાના ઉપર લાગુ પાડશે આજ મુદ્દા ઉપર સાઉથ આફ્રીકાના આફ્રિકનોને સાવ નીચા ઉતારી પાડયા છે અને આ જ મુદ્દા ઉપર આ દેશમાંથી હીંદીઓને કાઢી મૂકવા માટે આર્થીક ગુંગળામણ ઉભી થાય છે. તેમજ આ જ હેતુથી અંગ્રેજી બોલનારા શહેરીઓને પણ ઊતરતા દરજ્જાના શહેરી તરીકે ઉતારી પાડયા છે.

બીજા અર્થમાં પ્રજાસત્તાકનાં માનસ પાછળ રહેલો ભય સાઉથ આફ્રીકાનો વિનાશ કરશે કારણ કે આ માનસ જે લોકો ઇલાયદાપણામાં નથી માનતા તેમને માટે ખાસ ભય ભરેલું છે. અને પ્રજાસત્તાકનો વિરોધ કરનાર જેઓ સમગ્ર પ્રજાનો એક નાનો અંશ છે તેને માટે એટલું પુરતું નથી કે આ પ્રજાસત્તાકનો વિરોધ એ માત્ર ગોરાઓને જ માટે છે. જેમ અમે કહી ગયા છે કે પ્રજાસત્તાક એ કાળા, ગોરા અને રંગીનોનાં જીવન માટેનાં પડકાર રૂપે છે. ગમે તેવો નિશ્ચય હોય અગર ગમે તેવો સફેદ હોય પણ તેનો બચાવ કરવાની કે સફળતા મેળવવાની આશા નથી.

બીજી બાજુપર વ્યકિત સ્વાતંત્ર્ય નાં મૂલ્ય અને કાયદાના ન્યાયી અમલ માટે લોકોની બહુમતિ માન ધરાવે છે ને પ્રજાસત્તાકનો વિરોધ કરનારા ઓને જીતવાનાં શુભ ચિન્હો એમના પક્ષમાં હોય, તેઓ પોતાની મુકિત એ દ્વારા જ મેળવી શકશે.

પરંતુ અહીં જ એક મડાગાંઠ રહેલી છે જે વિશાળ બહુમતિ પ્રજાસત્તાક અને ઇલાયદાપણાના વિરોધ માં છે તે ગોરી નથી. એ જોઇ શકાશે કે પ્રજાસત્તાકના વિરોધીઓ જ્યારે ગોરી આમદીને માટે ડેમોક્રેસી હોય છે ત્યારે જ તેઓ પોતે ડેમોક્રેટીક હોય છે. આ રીતની સંકુચિતતાને લીધે પરિણામે તેઓને જે સફળતા મળવી જોઇએ તે ન મળતાં હારી જશે.

સત્યાગ્રહનો આશરો લેવાની વાત કરવી એ તેમને માટે ઘણું હિંમત ભરેલું ગણાય. પણ આપણે બીન-યુરોપીયનો પર વિતવા મુજબ જાણીએ છીએ તે પરથી ચેતવણી આપવી ઘટે છે કે એ કંઇ રમતની વાત નથી. છતાં ખળભળાટની જે ખરી હકીકત છે તે પરિસ્થિતિ ઉપસ્થિત થયેથી વિચાર કરાય તેવી છે. માત્ર હિંમત એજ એક છેવટની વાત નથી. સંખ્યા પણ આવશ્યક હોય છે. અને પ્રજાસત્તાકના વિરોધની તરફેણમાં અત્યાર ની ગોરી સંખ્યા છે તે તો માત્ર પ્રજાસત્તાકવાદીઓને વિનાશના ધ્યેય પર આગે બઢવા માટેની માત્ર ઉત્તેજના રૂપ જ છે.

સમગ્ર દક્ષિણ આફ્રિકાના રંગદ્વેષ ના પ્રશ્નના મૂળમાં જે મુદ્દો રહેલો છે તે એ છે કે "ઉત્પાત મચાવનારી લોકોની લઘુમતિ ડેમોક્રસીને ત્યજી દે છે અને આ તજવાનું સ્વરૂપ પ્રજાસત્તાકવાદ, ઇલાયદાપણું, બોન્ટુ શિક્ષણ, ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ વગેરેમાં પ્રત્યક્ષ ખડું થઇ જાય છે. જેઓ પોતે જ રંગભેદમાં માનનારા હોય તેઓ એનો વિરોધ કરે તો પણ તેને અટકાવી નહિ શકે. પરંતુ જેઓ રંગભેદને છોડી દેશે તેઓ જ માત્ર એનો વિરોધ કરી શકે અને એને હરાવી શકે, ત્યારે જ તેઓ ડેમોક્રસી તરફ સ્પષ્ટતા થી પોતાનું સ્થાન પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

પ્રજાસત્તાકના વિરોધીઓ જો આટલું કરશે તો અમારા મનમાં અમને કશી પણ શંકા નથી કે તેઓ લાખો બીન-ગોરા કે જેમનાં જીવન ઇલાયદાપણા ની નીતિથી દુઃખીત થઇ ગયેલાં છે તેમને મિત્ર બનાવી શકશે, છતાં પણ જો પ્રજાસત્તાકનો વિરોધ કરનારાઓ 'પાણી કરતાં લોહી જાડું છે' એ તેમની માન્યતાને વળગી રહેશે તો તેમની સત્યાગ્રહની વાતો માત્ર અંધારા માં પોકાર કરવા સમાન છે અને એનાથી અમને સંતોષ ન થતાં માત્ર રમુજ જ ઉપજશે.

વિવિધ વર્તમાન

પોલીસ ખાતાના માણસોના ગુન્હા

ન્યાય પ્રધાન મી. સી. આર. સ્વાર્ટે કેપટાઉનની પાર્લામેન્ટમાં ૧૭મી માર્ચે ફોર્ટ બ્યોફોર્ટના યુ પી.ના સભ્ય મી વી. જી. એફ. સોલોમનના પ્રશ્નનો જવાબ આપતાં કહ્યું હતું કે, ૧૯૫૫ ના જાન્યુઆરીની ૧ લી પછી ૨૯ યુરોપીયનો અને ૪૭ બીન યુરોપીયન પોલીસો ચોરી માટે ગુનેગાર ઠર્યા હતા. બે યુરોપીયન અને એક નેટીવ પોલીસ ક્રમમોરાલીટી માટે ગુનેગાર ઠર્યા હતા. ૬૨ યુરોપીયન અને ૨૪૬ બીન-યુરોપીયન પોલીસો હુમલા માટે ગુનેગાર ઠર્યા હતા. તથા ચાર યુરોપીયન અને ત્રણ બીન-યુરોપીયન પોલીસો મનુષ્યઘાત માટે ગુનેગાર ઠર્યા હતા.

આ સમય દરમ્યાન સરકારે ૭૦૮ પાઉન્ડ નુકસાનીની માગણી પેટે ભર્યા હતા. અને ૧૮૫ પાઉન્ડ ઉપરોકત ગુનેગારી અંગે ભરવા પડયા હતા.

આ ગુનેગારોમાંથી નાની ચોરી કરનાર પાંચ યુરોપીયન અને બે બીન-યુરોપિયન યુવાનો અદ્યાપિ પોલીસ ખાતામાં કામ કરે છે.

દક્ષીણ આફ્રિકામાં ખાંડ

દ. આ. સુગર એસોસીએશનના જણાવ્યા મુજબ આ દેશનું ખાંડનું ઉત્પાદન દર વર્ષ કરતાં આ વર્ષે વિશેષ થયું છે ૮૦,૦૫,૯૯૦ ટન શેરડીમાંથી ૯,૩૮,૯૮૦ ટન ખાંડ બનાવાય છે. એ સંતોષજનક લેખાય: કોમનવેલ્થ અને ઇન્ટરનેશનલ સુગર એગ્રીમેન્ટો મુજબ યુનીયનમાંથી ખાંડની નીકાસ થઇ શકી છે. ત્રણ મીલોએ એક લાખ ટનથી પણ વધુ ઉત્પાદન કર્યું છે. જેમાં સર હુલેટ એન્ડસન્સ લી.ની ડાર્નેલની મીલમાં ૧,૨૫,૭૫૭ ટન, ટોંગાટ સુગર કું. લી. ૧,૦૬,૭૯૪ ટન, અને નાટાલ એસ્ટેટસ લીમીટેડમાં ૧,૦૦,૫૨૯ ટન ખાંડ બનાવાય છે.

હોસ્પીટલના વધેલા દર

૧૫મી માર્ચે પ્રસિદ્ધ થયેલા પ્રોવિન્સીયલ ગેઝેટ મુજબ ૧લી એપ્રીલથી નાટાલ પ્રાંતની યુરોપીયન હોસ્પીટલો ના દરદીના હમણાના દરમાં રોજની પાંચ શીલીંગનો વધારો થયો છે અને બીન-યુરોપીયન દરદીઓને માટે રોજની સાડી સાત શીલીંગનો વધારો થયો છે એ મુજબ એડીંગટન હોસ્પીટલમાં હવેથી દર રોજનો એક પાઉન્ડ આપવો પડશે તેમજ કીંગ એડવર્ડ આઠમાની હોસ્પીટલ તથા ઇડનડેલ અને વેન્ટવર્થમાં પણ એજ પ્રમાણે રહેશે અત્યાર સુધી આ સૌના ભાવો જુદા હતા તે એક સરખા થયા છે. હિલક્રસ્ટ હોસ્પીટલ સિવાયની નાટાલની કંટ્રીની હોસ્પીટલો તથા મેરીટ્ઝબર્ગ ની ગ્રેઅસ હોસ્પીટલના દરોમાં પણ વધારો જાહેર થયો છે. ગ્રેઇસ હોસ્પીટલ માં ૧૩ વર્ષની ઉપરના યુરોપીયન દરદીને શી. ૧૭-૬ ને બદલે હવેથી શી. ૨૨-૬ પુખ્તવય માટે અને બાળકોની શી. ૧૦ને બદલે શી. ૧૨-૬ રોજની થઇ છે. પ્રાઇવેટ વોર્ડને માટે કશો વધારો નથી થયેલો. આ ચાર્જસમાં હોસ્પીટલ તરફથી રહેવાનું, ખાવાનું, સારવાર, દવા, અને નરસીંગ નો સમાવેશ થાય છે. પરંતુ એક્ષ રે, ડોક્ટરો, ખાસ દવા, લોહી અને સરજીકલ સાધનોનો સમાવેશ નથી થતો.

સાઇપ્રસની ચળવળ

સાઇપ્રસમાં ચાલતી ચળવળને શાંત પાડવા ત્યાંની બ્રીટીશ સતા એ આર્ચ બીશપ માકારીયોસ, બીશપ કયરેનીયા અને સાઇપ્રસના બે ઉપદેશકોને તા. ૯મી માર્ચે છુપી રીતે ખસેડી શીશલ ના એકાંત ટાપુપર મૂકયાનું મોંબાસાથી 'ડેલી ન્યુઝ'ના ખબરપત્રીએ ૧૨મી માર્ચે જણાવ્યું છે. શીશલમાં એર સર્વીસ નથી માત્ર સ્ટીમરની ચાર કંપ નીની એકેક બોટ મહિનામાં એકવાર આવે છે ઇસ્ટ આફ્રીકાથી એક હજાર અને માડાગાસ્કરથી છસેં માઇલ દુર છે.

બી માંથી પેપરમીલ

સ્ટોકહોલ્મમાં આવતા એપ્રીલમાં મળનારૂં આંતરરાષ્ટ્રીય જંગલ પ્રદર્શન માં પ્રેક્ષકોને બી માંથી પેપરમીલ સુધી ની પ્રત્યક્ષ ક્રિયા જોવાની મળશે જંગલ માં ઝાડો રોપાય છે ત્યાંથી કાગળ માટેનો પલ્પ (માવો) અને કાગળ બનાવાય છે તેના યંત્રો અને સાધનો એમાં રજુ કરાશે એમાં કેનેડા, ઝેકો સ્લાવેકીયા, જર્મની, પોલાંડ, રશીયા અને યુનાઇટેડ સ્ટેટસની પેપર અને મશીનરી બનાવનારી કંપનીઓ સહકાર આપશે. (યુનેસ્કો ૫-૩-૫૬)

વૈજ્ઞાનિક પ્રદર્શન

"શક્તિ અને તેનો વિનિયોગ" નામનું યુનેસ્કોનું પાંચમું વૈજ્ઞાનીક પ્રદર્શન આ વર્ષે પારીસમાં ભરાશે જેમાં પ્રેક્ષકોને માટે રજુ થનારી અનેક આકર્ષક ચીજો પૈકી એક ૧૨ ઇંચનું ઇલેક્ટ્રો મેગ્નેટીકનું અદ્‌ભુત મેટાલીક ઇંડું પણ છે આ પ્રદર્શન પારીસ પછી ત્રણ વર્ષ સુધીમાં નવી દિલ્હિ, કોલંબો, બાંગકોક, જાકાર્ટા, હોંગકોંગ અને ટોકીયોમાં બતાવાશે.

છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં યુનેસ્કોએ યોજેલાં આવાં ચાર પ્રદર્શનોમાં ૩૨ દેશોના વીસ લાખ માણસોએ જોવાનો લાભ લીધો હતો પહેલું 'ધીઝીક્સ'નું ૧૩ લેટીન અમેરીકાના દેશોમાં ફરેલું બીજું 'આપણી બુદ્ધિ અને દુન્યવી જ્ઞાન' એ દુર પૂર્વના ૯ દેશોમાં બતાવાયેલું, ત્રીજું 'નવું તત્ત્વ' નામનું રેડીઓએકટીવ અને એટોમ સંબંધીનું મધ્ય પૂર્વના દેશો અને દક્ષિણ અમેરીકા માં બતાવાયું હતું અને ચોથું 'માણસ વિશ્વને માપે છે' એ નામનું હતું જેમાં મીલીમાયક્રોનથી તે લાઇટ ઇયર સુધીનો કાળ માપવાનાં અદ્‌ભુત યંત્રો હતાં જે યુરોપના ચાર દેશોમાં બતાવાયું હતું —(યુનેસ્કો ૫-૩-'૫૬)

શ્રી મણીલાલ ગાંધીની માંદગી

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીની તબીયત અંગે અમારા ઇ.ઓ. ના વાંચકોને જણાવતા હર્ષ થાય છે તેઓ શ્રી તબીયતમાં ધીમે ધીમે સુધારો થતો જાય છે. હવે હોસ્પીટલમાં હોવા છતાં દરરોજ વ્હીલ ચેરમાં એક વાર ફેરવવામાં આવે છે જેથી તેઓ ઘણા ખુશમાં રહે છે હજુ મુલાકાત માટે ડાક્ટરો એ રજા નથી આપી. અમને ઇ. ઓ. ના સંચાલનમાં પ્રોત્સાહન આપનાર મિત્રોનો આથી આભાર માનીએ છીએ.

મી. ખાલોની પ્રધાનોને સલાહ

કેપટાઉન તા. ૨૦મી માર્ચ—મી. આર્થર જી. બાર્લો (કોનઝર્વેટીવ સભ્ય—હોસ્પીટલ)એ નાણા પ્રધાન મી. ઇ. એચ. લોને સલાહ આપી છે કે તેઓ આ વર્ષે વડા પ્રધાન મી. જે. જી. સ્ટ્રાયડમ સાથે કોમનવેલ્થના વડા પ્રધાનોની કોન્ફરન્સમાં હાજરી આપવા બ્રીટનની મુલાકાતે જાય ત્યારે 'પ્રેસ' છાપાવાળા સાથે બહુ મિત્રતા ન રાખવી.

ધારા સભામાં બજેટની ચર્ચા દરમ્યાન બોલતાં તેમણે પ્રધાનને કહ્યું હતું કે તેઓ બ્રીટનમાં ઘણું સારૂં કામ કરી શકે એમ છે અને તે સાથે જ ઘણું નુકસાન પણ કરી શકે છે જેથી તેમણે 'પ્રેસ' છાપાવાળાથી અલગ રહેવું જોઇએ.

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે પ્રધાને યાદ રાખવું જોઇએ કે થોડાક યુરોપીયનો દક્ષિણ આફ્રીકાના પ્રાશ્ચાત્ય સુધારાના પ્રવેશ દ્વારપર અંકુશ રાખી રહેલા છે અને તેઓ લોકપ્રિય માણસો નથી એ યુનાઇટેડ પાર્ટીએ જોયેલું છે. તે અને વડા પ્રધાન ઇંગ્લંડમાં ઘણી સફળતા મેળવી શકશે પણ તેમણે માત્ર ગોરા માણસને જ મિત્ર ન બનાવતાં સાથે સાથે કાળા માણસને પણ મિત્ર બનાવવો જોઇએ. ભારત સાથે સારી મિત્રતા રાખવાનો સમય યુનીયનને માટે આવી લાગેલો ગણાય. (સાપા)

પોસ્ટ ખાતાના વધેલા દર

નવા બજેટ મુજબ યુનીયન સરકારે નીચે મુજબના સુધારેલા દર ૧ લી જુલાઇ ૧૯૫૬થી અમલમાં આવશે. **મની ઓર્ડર:** દરેક ચાર પાઉન્ડ કે વિભાગ માટે; યુનીયનમાં જે ૬ પેની હતી તેને બદલે ૯ પેની; રોડેશીયા અને મોઝંબીક માટે જે ૯ પેની હતી તેને બદલે સવા શીલીંગ; અને બીજા દેશો માટે જે ૧ શીલીંગ હતી તેને બદલે દોઢ શીલીંગ. **પાર્સલ પોસ્ટ:** યુનીયન માટે પહેલા આઠ આઉંસ માટે ૬ પેની અને તે પછી દરેક રતલે અગર વિભાગ માટે ૮ પેની. **ટેલીગ્રાફ:** યુનીયન માટે દરેક શબ્દની જે દોઢ પેની હતી તેને બદલે બે પેની. **ટેલીફોન:** નવ મોટી એક્ષચેંજોમાં વાર્ષીક જે ૭ પાઉન્ડ હતા તેને બદલે આઠ પાઉન્ડ અને બીજી જગ્યાએ જ્યાં વાર્ષીક ત્રણ પાઉન્ડ હતા તેને બદલે ચાર પાઉન્ડ. તથા ફાર્મ લાઇન જ્યાં વાર્ષીક આઠ પાઉન્ડ હતા તેને બદલે દશ પાઉન્ડ અને જ્યાં વાર્ષીક નવ પાઉન્ડ હતા તેને બદલે અગિયાર પાઉન્ડ. (આ ટેલીફોનના સુધારેલા દર આવતી જાન્યુઆરીની પહેલી તારીખથી અમલમાં આવશે)

દ. આ.ના રસ્તાપર મરણ

દ. આ.ની નેશનલ રોડ સેફ્ટી એસોસીએશને બહાર પાડયું છે કે ૧૯૫૫નાં વર્ષમાં રસ્તાઓ ઉપર ૭૭,૦૦૦ એક્સીડંટ થયાં હતાં જેમાં ૧,૮૭૨ માણસો મરી ગયાં હતાં અને ૨૪,૦૦૦ માણસોને ગંભીર ઇજા થઇ હતી. આ આંકડા ક્ષોભ ઉપજાવનારા જણાવ્યા છે અને લોકો ઉપર એની ગંભીર અસર થાય એવા છે. ૬૪૯ પગપાળા મનુષ્યો રસ્તા ઉપર મરી ગયા એનું કારણ બચાવ ના નીરીક્ષણની બેદરકારી અને રસ્તાની નકેદારીનો અભાવ હોવાનું

(અનુસંધાન ૧૩૮ પાને)

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
33 West Street, JOHANNESBURG.
MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, ઉલન જર્સી, ઉલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન, વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
બોકસ ૧૫૪૯.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઇફ ઓફ કેનેડા
ઉપરોક્ત કંપનીના અમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.
ઉપરાંત
દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝન ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઇમીગ્રેશન અંગેનું કોઇ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબે ત્વરીત કરીએ થઇ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance
Consult us first.
C. C. PALSANIA
GENERAL AGENT
Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.
100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
P.O. Box 4624. Phone 32390

જોઇએ છે
હાડકાં
તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે પહોંચતાં કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું
ખાલી બેગો રેલ ભાડું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:
THE
BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA, NATAL.

સમાચાર સંગ્રહ

રોડેશીયાના ખબર

—દક્ષિણ રોડેશિયામાં એશીયાટીક, કલર્ડ અને આફ્રીકનો માટે પહેલી જ હોટેલ ૪૧ હજાર પાઉંડના ખર્ચે સોલ્સબરીમાં તઈયાર થઇ ગઇ છે. જે માર્ચ મહિનાનાં ત્રીજાં અઠવાડીયામાં ફેડરલના ઉદ્યોગ પ્રધાન સર માલ્કમ બેરોના હસ્તે ખુલ્લી મુકાશે.—(સાપા.)

—હીર્વીંગસ્ટન મ્યુનીસીપાલીટીની ૫મી એપ્રીલે થનારી ચુંટણી માટેના ઉમેદવારોને નોમીનેટ કરવા માટે તા. ૧૫–૩–૫૬ ના દિને રેઇટ પેયર્સ એસોસીએશનની એક મીટીંગમાં ચાર સભ્યોને મંજુર કર્યાં છે તે પૈકી એક શ્રી રેવાભાઇ વી. નાયી પણ છે અને સાત કમીટી મેમ્બરો પૈકી એક શ્રી પી. એન. પટેલ પણ છે.

—હુસાકાની કોનવન્ટ હાઇ-સ્કુલ નોર્થ રોડેશિયાની સમગ્ર હાઇ-સ્કુલની જેમ માત્ર યુરોપીયન વિદ્યાર્થીઓને માટે જ હતી, તેમાં હીંદીને દાખલ કરવાનો પહેલ વહેલો બનાવ બન્યો છે. શ્રી સી. જે. પટેલની પુત્રી શારદાને એમાં સ્થાન મળ્યું છે જે બીજી વિદ્યાર્થીનીઓ સાથે સુમેળથી અભ્યાસ કરી રહી છે.

—દક્ષિણ રોડેશીયાના વડા પ્રધાન મી. આર. એસ. ગારફીલ્ડ ટોડે ૧૫મી માર્ચે સોલ્સબરીમાં પ્રેસ કોનફરન્સ સમક્ષ આગામી પંચ વર્ષ માટે નેટીવ શિક્ષણમાં થનાર સવા કરોડ પાઉંડના ખર્ચની રૂપરેખા કહી સંભળાવી હતી. ૧૯૦૪થી નેટીવોને શિક્ષણ માટે જે માથાદીઠ વાર્ષીક એક પાઉન્ડ ભરવો પડતો છે તે હવે બમણો થવાથી વાર્ષીક પાંચ લાખ પાઉન્ડ આવશે અને નેટીવ શિક્ષણ માટે દક્ષિણ રોડેશિયાએ આ વર્ષે ૧૬ લાખ પાઉંડ કાઢેલા છે તે આવતે વર્ષે ૨૮ લાખ પાઉન્ડ આપશે. સરકાર આશા રાખે છે કે ૧૯૬૦માં ચાર હજાર શિક્ષકો તઇયાર કરી શકાશે. એમાં ૨૪ મીશન સ્કુલો સહકાર આપશે. એ પૈકી ૭માં શિક્ષકો માટેની યોજનાને બમણી બનાવાશે. ૧૯૬૦માં દક્ષિણ રોડેશીયાની નવી જુનીયર સર્ટીફીકેટની પરીક્ષામાં એક હજાર વિદ્યાર્થીઓ બેસે એવી ધારણા રખાયેલી છે. આવતા વર્ષના આરંભે કોઇ પણ ૧૪ વરસનો બાળક શાળામાં ત્રીજું ધોરણ પસાર કર્યા વિનાનો નહિ રહેશે.—(સાપા)

યુનીયનનું અવનવું

—યુનીયન સરકારે ૧૬મી માર્ચથી રીટ્રેડ ટાયર ઉપરની એકસાઇઝ ડયુટી દુર કરવાનું બહાર પાડયું છે અને ૧લી એપ્રીલથી સ્વીટસ ઉપરની એકસાઇઝ ડયુટી પણ દુર થશે.

—કેપટાઉનમાં ૧૪મી માર્ચે પેરોવની પ્લાઇવુડ ફેકટરીમાં આગ લાગવાથી ૫૦ થી ૬૦ હજાર પાઉન્ડનું નુકસાન થયું છે.—(સાપા.)

—જોહાનીસબર્ગમાં ૧૫ગી માર્ચે વિદેશથી પાઇપ લાઇન નાંખનારા બે નિષ્ણાતો એરથી આવી ગયા છે તેઓ ડરબનથી જોબર્ગ અને કુન્સટાડ સુધી ની પેટ્રોલ માટે પાઇપ લાઇન નાંખવા માટેની તપાસ કરી આકારણી કરશે.—(સાપા)

—કેપટાઉનના કલીપ્લાટ વિભાગમાં રહેતી મીસીસ એસ. ફીશર નામની એની બાઇએ પોપ્યુલેશન રજીસ્ટરમાં ૧૨૦ વર્ષની ઉમર લખાવી છે તેણી ૧૮૩૬ એટલે ગ્રેઇટ ટ્રેક (મહા ગમન) નાં વર્ષમાં જન્મેલી હોવાનું કહે છે.

—૧૬મી માર્ચે પોર્ટ એલીઝાબેથને ૨૦ મીનીટ માટે વરસાદ અને વાવાઝોડાંએ ઘેરી લીધું હતું ૮૦ માઇલની સ્પીડથી પવન ફુંકાયો હતો જેથી ૩૦૫ ફીટ ઉંચો લોખંડનો રેડીયો ટાવર તુટી પડયો હતો અને મોટાં મોટાં ઝાડો જડમુળથી ઉખડી ગયેલાં તેમજ કેટલાંક ઘરનાં છાપરાં પણ ઉંચકાઇ ગયેલ. ૭ માઇલના વિસ્તારમાં સેંકડો માણસોને ભયભીત બનાવી મુકયાં હતાં.

—પોર્ટશેપસ્ટનના એક હીંદી પોલીસ સાર્જન્ટ મુરૂમાસને ૧૮ વર્ષની પોલીસ ખાતાની સારી નોકરીનો મેડલ ત્યાંના ડીસ્ટ્રીકટ કમાંડર મેજર ડેલપોર્ટના હસ્તે ૧૭મી માર્ચે અપાયો હતો. ૧૯૩૯માં એના પિતાને પણ એવો જ મેડલ મળેલો ત્યારે એ કોન્સટેબલ તરીકે હાજર હતો મેજર ડેલપોર્ટે કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રીકાના પોલીસ ખાતાના ઇતિહાસમાં આવો સંયોગ તેણે અગાઉ નહોતો સાંભળ્યો.

—પ્રીટોરીયાથી 'સાપા' જણાવે છે કે ૬ઠ્ઠી ડીસેમ્બરે જોબર્ગમાં બે લાખ તેર હજાર પાઉન્ડનાં ઓપનહીમર જવાહીરોની થયેલી ચોરી અંગેના ત્રણ આરોપી પૈકીના સીડની પીયરસનને સરકારે આરોપમાંથી મુકત કર્યો છે તેને ૧૦મી ફેબ્રુઆરીએ સાત હજાર પાઉન્ડના બીલપર છોડયો હતો. તેની મદદથી એ જવાહીરો પાછાં મળવાથી ઇન્સ્યુરન્સ કંપનીએ ૧૯૨૦૨ પાઉંડનું ઇનામ આપવા ઠરાવેલું જેમાંથી રીસીવર ઓફ રેવન્યુના નીકળતા સવા આઠ હજાર પાઉંડ કપાત થતાં બાકી ના તેને મળ્યા છે.

સ્વદેશના સમાચાર

—રાજસ્થાનમાં જેસલમીર વિભાગમાં ઓઇલની આમાહીની આકારણી કરવા માટે કોલંબો યોજના મુજબ એક કેનેડીયન ડાકોટા એરોમેટીક સરવેનાં સરંજામ સાથે ન્યુ દિલ્હીમાં આવી ગયું છે.–('ઇન્ડિયા ન્યુઝ' ૧૦-૩-૫૬)

—હૈદ્રાબાદમાં હમણાં સાડા દસ લાખ ટન કોલસો નીકળે છે તે આગામી પંચ વર્ષી યોજનાના અંતે ૯ કરોડ રૂપીયાના ખર્ચે બમણો નીકળશે એમ પ્રાંતિક વેપાર ખાતાના પ્રધાન શ્રી વી. આર. વિદ્યાલંકારે અદિલાબાદની કોલસાની ખાણનો આરંભ કરતાં કહ્યું હતું.—('ઇ. ન્યુ.' ૧૦–૩–૫૬)

—ભારતના ભુતપુર્વ છેલ્લા બ્રીટીશ વાઇસરોય એડમીરલ અર્લ માઉન્ટ બેટન ઓફ બર્મા અને કાઉન્ટેસ માઉંટ બેટન દુર પુર્વના પ્રવાસે જતાં ૧૫મી માર્ચે ન્યુ દિલ્હીમાં પહોંચ્યાં ત્યાં લાલ કિલ્લાનાં દિવાનેખાસમાં તેમના માનમાં સીવીક રીસેપ્શન અપાયેલું જેમાં તેમના પ્રત્યે બતાવેલ અનહદ પ્રેમ માટે આભાર માન્યો હતો.

—બારડોલીમાં કોઓપરેટીવ સુગર ફેકટરીનું શિલારોહણ મુંબઇના વડા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાંઇએ ૪થી માર્ચે કર્યું હતું ગુજરાત ભરમાં એ પહેલું ખાંડનું કારખાનું ૩૦ લાખ રૂપિયાના ખર્ચે બંધાશે જેમાં બારડોલીની આસપાસ ૨૦ માઇલ ફરતેના ખેડુતોએ ૨૦ લાખ રૂપીયાનું ભંડોળ જોડું કર્યું છે અને ૧૦ લાખ રૂપીયાના શેરો સરકારે ખરીદ્યા છે. આ વર્ષની આખરે ખાંડનું ઉત્પાદન શરૂ થવા વકી છે.–('ઇન્ડિયા ન્યુઝ' ૧૦–૩–૫૬)

—ભારત સેવક સમાજનું ચોથું અધિવેશન નીઝામાબાદમા છઠ્ઠી માર્ચે મળેલ જેમાં પં. જવાહરલાલ નેહરૂ આગામિ ત્રણ વર્ષ માટે પ્રેસીડંટ તરીકે ચુંટાયા છે.—આ સમાજ બીન અધિકારી, બીન-પક્ષી, અને બીન રાજકીય સંસ્થા છે. ૧૯૫૨ના ઓગસ્ટની ૧૨મી તારીખે પલાન મીનીસ્ટર શ્રી ગુલઝારીલાલ નંદા જેઓ એના ચેરમેન છે તેમના હસ્તે એ સ્થપાયેલી અને પલાન કમીશને સ્વીકારેલી છે. જનતાને ઐચ્છિક શ્રમયજ્ઞ માટે ઉત્તેજન આપવાના હેતુથી એ સ્થપાયેલી અને ૩૨ પ્રાંતોના ૩૨૮ જીલ્લા પૈકી ૨૩૧ માં એની શાખાઓ છે–('ઇન્ડિયા ન્યુસ' ૧૦–૩–૫૬)

વિદેશની વિવિધતા

—ઓસ્ટ્રેલીયાના સીડની શહેરમાં આ વર્ષનાં ભારે ચોમાસાંને લીધે રસ્તાઓ પર સાત લાખ પંદર હજાર પાઉંડનું નુકસાન થયું છે.–(સાપા. યુ. પ્રેસ.)

—સોવીયેટ રશીયાએ બ્રીટનના સઘળા પક્ષના કેટલાક એમ. પી. ને માર્શલ બલગેનીન અને મી કુશ્ચેવ લંડનની મુલાકાતે જાય તે અગાઉ ૨૯મી માર્ચે મોસ્કોમાં મળનારી હથિયાર ઓછાં કરવાની કોન્ફરન્સમાં આવવાનું આમંત્રણ આપ્યું છે. જેમાં એક મી. કીસ્ટોફર મેયહ્યુ એ અસ્વીકાર કર્યો છે અને બીજા કેટલ કે ત્યાં જવાનો વિચાર રાખ્યો છે.—(સાપા-રૂટર)

—રોટરડામમાં એક નવું રેસ્ટોરં ખુલ્યું છે જેમાં એક પાઉન્ડ આપીને એક માણસ ૧૦૦ મીનીટ સુધી જેટલું જોઇએ તેટલું ખાઇ–પી શકે છે.

—(સાપા રૂટર)

—વોશીંગટનમાં વાઇટ હાઉસ પરથી ૧૪મી માર્ચે જણાવાયું છે કે પ્રેસીડન્ટ આઇઝનહુવરે ભારતના વડા પ્રધાન પંડીત નેહરૂને યુનાઇટેડ સ્ટેટસની મુલાકાતે આવવાનું આમંત્રણ આપ્યું છે.

—(સાપા-રૂટર યુ. પ્રેસ)

—હાર્ટફોર્ડ *U.S.A.*માં ૧૬મી માર્ચે કાઉન્સીલર એડન સી. કલાર્ક જુનીયરે ૧૯મી માર્ચ સુધી નિયમસરના ચીફ એકઝેકયુટીવની ગેર હાજરીમાં મેયર તરીકેનું પદ સંભાળ્યું હતું. મી. કલાર્ક એક નિગ્રો હોય કાઉન્સીલમાં આ પદ જીતનાર તેઓ પ્રથમ જ છે.

—યુનાઇટેડ નેશન્સની ગણના મુજબ નાઇજીરીઆમાં ૬૫ હજાર માણસની વચ્ચે એક ડોકટર છે અને ગોલ્ડકોસ્ટમાં ૨૫ હજારે એક તથા કેનીયામાં ૧૦ હજારે એક ડોકટરની સરેરાસ આવે છે.—(સાપા-રૂટર)

—યુનાઇટે સ્ટેટસની એટોમીક એનર્જી કમીશને ૮મી માર્ચે જાહેર કર્યું છે કે માર્ચ માસની ૨૦મી પછી માર્શલ ટાપુઓ પર હાઇડ્રોજન અને એટોમીક બોમ્બના ટેસ્ટનાં કાર્યક્રમો શરૂ થશે. આ ટાપુ યુનાઇટેડ સ્ટેટસનો ટ્રસ્ટ પ્રદેશ છે. વધુમાં કમીશને બહાર પાડયું છે કે તે પોણા ચાર લાખ ચોરસ માઇલનો પાસિફીક સાગરનો વિસ્તાર ભયજનક તરીકે મર્યાદિત કરી દેશે.

—યુ. એન. ની પેટા સંસ્થા 'ઇકાફે' (ઇકોનોમિક કમીશન ઓફ એશીયા એન્ડ ફાર ઇસ્ટ)ની સ્થાપના ૧૯૪૭માં થયેલી ત્યારથી તેના મંત્રી તરીકે કામ કરતા ડૉ. પી. એસ. લોકનાથન જેઓ ૬૧ વર્ષની ઉમરના છે તેમણે હમણાં રાજીનામું આપ્યું છે તેમની મુદત જુનમાં પૂરી થશે તે પછી તેઓ ફોર્ડ ફાઉન્ડેશનની ઇન્સ્ટીટયુટ ઓફ ઇકોનોમીક એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ રીસર્ચના ડીરેકટર પદે આવશે.–(ગ્રાફીક)

—ન્યુઝીલેન્ડમાં કેન્ટરબરીના ફેઇરમાં એક રેમ (ઘેટો) ૧૭૫૦ ગીનીમાં વેચાયો છે જે દુનીયાના રેકોર્ડરૂપે ગણાયો છે. તેનો માલીક શ્રી એચ. જે. એન્ડરૂ ઓટાગેટ પ્રાંતના માહેનો ગામનો વતની છે અને ઘેટો પંચ બોલની જાતનો છે.–(સાપા ૮-૩-૫૬)

—ઝેકોસ્લાવેકયામાં પ્રેગથી કેટકા ન્યુઝ એજન્સીના જણાવવા મુજબ હમણાંના કપડાં સીવવાના સંચામાં દર મીનીટે ૧૨૦૦ ટાંકા સીવાય છે તેનું સ્થાન હવે નવી જાતના બનાવાતા મશીનો લેતું જાય છે એમાં દર મીનીટે ૫૦૦૦ ટાંકા શીવાય છે.–(સાપા-રૂટર ૬-૩-૫૬)

અમારી ચાલુ વાર્તા

ધૂપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પ્રકરણ નવમું

(ગતાંકથી ચાલુ)

માધવી બોલી: 'હું હવે નથી મળવાની એને.'

'એમ? તો નાટકનું શું થશે?'

'મારાથી હવે કંઈ જ નહિ કરી શકાય. બા–બાપુજીનું હૃદય દુભાય એવું કંઈ મારાથી બની શકશે નહિ. અને એમની પાસે જુઠું તો હું કદી જ નહિ બોલું.'

તરલિકા વિચારમાં પડી ગઈ. માધવીના ચહેરા ઉપર હૃદયની સચ્ચાઈની લાલી પ્રસરી ગઈ હતી. એના અવાજમાં નિશ્ચયનો રણકાર હતો. પ્રતિજ્ઞા ઉચ્ચારતી હોય એવા સ્વરે એ બોલતી હતી, પરંતુ તરલિકાને થતું હતું 'માતાપિતા પ્રત્યેની લાગણીનું આ માત્ર મોજું જ ન હોય? પિતાની સ્થિતિનું દર્શન ને અસત્ય ઉચ્ચારવાનો પહેલો જ અનુભવ તો આમ ન બોલતો હોય?' તરલિકાના મનમાં પ્રશ્નો ઉઠ્યા, પણ એ મૂંગી જ રહી.

થોડીવાર રહીને તરલિકાએ પૂછ્યું: 'કાલેજમાં તો આવશે ને કાલે?'

'કંઈ સમજાતું નથી, શું કરું?' મુંઝવણભર્યો અવાજે માધવી બોલી.

'શાંતિથી વિચારજે. મને લાગે છે કે આમ છેક બીજે છેડે ખેંચાઈ જવાનું પણ યોગ્ય નથી. આઘાત–પ્રત્યાઘાતની આ ક્રિયાનું અંતિમ પરિણામ કદાચ સારૂં ન આવે.' ગંભીરતાથી તરલિકાએ કહ્યું, ને માધવીને વિચારમય સ્થિતિમાં જ મૂકી જવા ઇચ્છતી હોય તેમ એ ઉભી થઈ. માધવી એની સામે જોઈ રહી: તરલિકાને બોલવાનું કહેવું કે ન કહેવું તે નક્કી કરવા જેટલી સ્વસ્થતા એ મેળવે તે પહેલાં તરલિકા જ બોલી:

'મને એમ લાગે છે કે તારે સ્વસ્થ ચિત્તે બધું વિચારવું જોઈએ. સૌથી પહેલાં તારા મનની જ પરીક્ષા કરી લેવી જોઇએ. કમલેશ પ્રત્યેની લાગણી તું છોડી શકશે? ન છોડી શકે તો એ જાણી લેવું કે એ લાગણીનું સ્વરૂપ કેવું છે. બહુ દુર ચાલી ગયા પછી પાછા વળવાનું મુશ્કેલ બનશે અને તેનાં કેટલાક પરિણામોથી તો બચી પણ શકાશે નહિ.'

માધવીના મન સાથે આ શબ્દો અથડાયા ખરા, પરંતુ તાત્કાલિક તેનું કશું પરિણામ આવ્યું નહિ. એ વિસ્મય ને મુંઝવણ સાથે તરલિકા સામે માત્ર જોઈ જ રહી.

તરલિકા બોલી: 'ત્યારે હું જાઉં?'

વિચારમાંથી જાગ્રત થતી હોય એમ માધવીએ સામે પૂછ્યું: 'જશે?'

તરલિકા કંઈ જવાબ આપે ત્યાં કૈલાસબાનો અવાજ સંભળાયો: 'માધવી, કુમાર તને મળવા આવ્યો છે.'

માધવી ચમકી ગઈ. ભયની એક ધ્રુજારી એના શરીરમાંથી પસાર થઈ ગઈ. તરલિકા સ્વસ્થ હતી. તરત જ બોલી: 'અમે આવીએ છીએ.'

માધવી સામે જોઈ એણે કહ્યું: 'ગભરાવા જેવું શું છે આમાં? ચાલ, આપણે બંને સાથે જઈએ.'

બંને દીવાનખાનામાં આવ્યાં. કુમારે ઉભા થઈ સસ્મિત નમસ્કાર કર્યા. તરલિકા એને ઓળખતી હતી એટલે એ જ બોલી: 'માધવીની ચિન્તાથી પ્રેરાઈને આવ્યા હશો.'

'હા, મને થયું કે આજે રજાને દિવસે...'

કુમાર બેસતા બેસતા બોલ્યો, તરલિકાએ વચ્ચે જ કહ્યું: 'એ વાત છોડો. આજે ઘરમાં આ નજીવા પ્રસંગે ચિન્તા પ્રસરાવી દીધી છે...તમે નૈનિતાલ ક્યારે જવાના છો?'

'બસ, માધવી નાટકમાંથી મુક્ત થાય તેને બીજે જ દિવસે.'

'માધવી પણ આવવાની છે?' હસીને તરલિકાએ માધવી સામે જોયું. એણે સ્વસ્થતા પ્રાપ્ત કરી લીધી હતી એટલે એ પણ હસી શકી.

કુમાર બોલ્યો: 'માધવી આવે તો જ જવું છે. માધવીને હિમાલયના પ્રદેશો જોવાનું બહુ મન છે.'

'ઓહ, ત્યારે તો માધવી જ મુખ્ય મહેમાન છે.'

'હા, સન્માન્ય અતિથિ!'

'અને પ્રમુખ કોણ છે? ઉદ્‌ઘાટન કાર્ય કોને હાથે થવાનું છે?' તરલિકા હળવી રીતે બોલી.

માધવીમાં ઉત્સાહ આવ્યો: 'એ બધું કુમારભાઈ.'

'ના, એ પણ માધવીએ જ કરવાનું છે.' કુમારે કહ્યું.

'એમ તો ન બને,' તરલિકા બોલી: 'તો તો તમે જુનવાણી ગણાઓ. અત્યારે તો દરેક સમારંભમાં ઉદ્‌ઘાટન, મંગલ પ્રવચન, માનનીય અતિથિ, પ્રમુખ, સ્વાગતપ્રમુખ વગેરે બધાને સ્થાન આપવું જોઈએ.'

'ઉપસંહાર અને વિસર્જન માટે બીજા બે પ્રમુખો પણ ઉગેર્યા હોય તો?' કુમાર બોલ્યો.

'તો તો જામી જાય. તમે એ કરશો તો સૌથી વધુ આધુનિક ગણાશો અને પ્રમુખપદેચ્છુઓ તમારો આભાર માનશે.'

'વિચારવા જેવું ખરૂં.' કુમાર બોલ્યો: 'અમારા નૈનિતાલના પ્રવાસમાં એ પદ આપ શોભાવશો?'

માધવી અને તરલિકા હસી પડ્યાં. એ જ વખતે કૈલાસબા અંદર આવ્યાં. તેઓ બાજુના ખંડમાંથી બધું સાંભળતાં હતાં. આવીને બોલ્યાં 'તરલિકા, મને થાય છે કે તું યે જો સાથે આવવા તઈયાર થાય તો માધવીને બહુ મઝા આવશે.'

'એમ?...બધાંએ માધવીની મઝાનો જ ખ્યાલ કરવાનો છે!' તરલિકા હસી.

'ના, એમ નહિ,' કૈલાસબા બોલ્યાં: 'તમારા બંનેનો જીવ મળી ગયો છે એટલે તને ય મઝા આવશે.'

'હા તરલિકા, તું વિચારી જો.' માધવી ઉત્સાહથી બોલી.

'અચ્છા, વિચારીશું.' તરલિકા લહેકાથી બોલીને ઉભી થઈ. કુમાર સામે જોઈ એણે કહ્યું:

'તમારી ગાડીનો લાભ આપશો?'

'ક્યાં જવું છે તમારે?' કુમાર પણ પ્રશ્ન પૂછતો ઉભો થયો. માધવી તરલિકા ઉપર ખુશ થઈ ગઈ.

'આપણે સાથે જઈએ, પછી કહું છું.' કહેતી તરલિકા ચાલી. કુમાર એની સાથે ચાલ્યો. માધવી તરફ એણે એક સ્નેહભરી દૃષ્ટિ નાખી. માધવી તે ઝીલતાં બોલી: તરલિકાને સમજાવજો, બહુ ગમ્મત આવશે.'

'જરૂર, જરૂર.' કહેતો ખુશ થતો કુમાર પણ તરલિકા સાથે બહાર નીકળી ગયો. માધવીનું મન હળવું ફુલ બની ગયું.

કૈલાસબા પાસે થોડીકવાર ઘરની ને કુમારની વાતો કરતી તે બેઠી. કૈલાસબા કુમારની જે પ્રશંસા કરતાં હતાં તેમાં એણે ભોળાભાવે સંમતિ પણ આપ્યા કરી. અન્તે કૈલાસબાએ કહ્યું:

'કુમારે નૈનિતાલનું બધું તારે માટે જ ગોઠવ્યું છે.'

'મારે માટે?'

'હા, એ રીતે ત્યાં નિરાંતે ને આનંદમાં ફરી શકાય, મળી શકાય, પરિચય થાય.'

'પરિચય?' માધવી બોલી ને વિચારમાં પડી. કૈલાસબા વાત ત્યાં જ પુરી કરી કામનું કંઈક કારણ શોધી બીજા ઓરડામાં ગયાં. માધવી વિચારમાં ત્યાં જ બેસી રહી.

'દસ–પંદર મિનિટ એનું મન અસ્વસ્થ રહ્યું, પછી પોતે જ હસી પડી: 'ના, ના, એવું કંઈ હોય જ નહિ. મધુભાઈ ને અમે કુટુંબી જેવા અને કુમાર સાથે તો બાળપણની ઓળખાણ છે એટલે એને આ લાગણી છે. મારી ચીંતાથી જ એ આવ્યા હતા.'

માધવી વિચાર કરતી પોતાના ખંડમાં આવીને પથારીમાં પડી. થોડીવાર મન જાણે બધા વિચારોમાંથી મુક્ત થયું ને કંઈક શાંતિ તે અનુભવવા લાગી. શરીર–મનનો થાક જણાતાં થોડીવાર નિદ્રા લેવાની પણ તેને ઇચ્છા થઈ. એણે આંખ મીંચી એવો પ્રયત્ન કરવા પડખું ફેરવ્યું, પણ મુક્ત થયેલું મન ધીમે ધીમે ફરીને વિચારોથી ભરાવા લાગ્યું. કમલેશનો જ પ્રવેશ થયો સર્વ પ્રથમ. એ વિચારવા લાગી: એને આશ્ચર્ય થયું હશે, આઘાત પણ કદાચ ઉપજ્યો હશે, પણ શું થાય? હું શી રીતે વધુ વખત રોકાઈ શકું?... કાલે સ્પષ્ટતા કરી દિલગીરી જાહેર કરી લઈશ...પણ એ તો બધું જાણે છે, સમજે પણ છે.'

એણે બીજી બાજુ પડખું ફેરવી પોપચાં ઢાળ્યાં. મનમાં આવતા વિચારોને જાણે એ કહેતી હતી: 'પછી નિરાંતે બધું વિચારીશ, કોલેજમાં જતાં પહેલાં બધું જ નક્કી કરી લઇશ. અત્યારે મને નિરાંત લેવા દો.'

★

અને એ વખતે કમલેશ એની ઓરડીનાં બારણાં બંધ કરી એક કાગળ ઉપર અક્ષરો પાડતો હતો: 'માધવી, વિદ્યુતની પેઠે તું આવી, મારા ચિત્તની ચેતન સૃષ્ટિને ચમકાવી ગઈ, પણ પલકવારમાં જ ચાલી ગઈ... ફરી ઘોર અંધારૂં થઈ ગયું સમગ્ર સૃષ્ટિમાં...! આકાશમાંથી જન્મેલી આકાશમાં જ ફરી વિલીન થઈ ગઈ!'

ક્રમશઃ

વિવિધ વર્તમાન

(૧૩૬માં પાનાનું અનુસંધાન)

દ. આ.ના રસ્તાપર મરણ

જણાવાયું છે એ સંસ્થા કહે છે કે શહેરની અંદરનાં કરતાં બહારના રસ્તા ઉપર બમણાં માણસો મરી ગયાં છે એ નવાઈ જેવું લાગે છે. ગયે વર્ષે ૬૧ મોટર હાંકનારા અને ૧૯૧ પેસેંજરોએ શહેરની અંદર જાન ગુમાવ્યા છે જ્યારે શહેરની બહારના રસ્તા ઉપર ૧૨૬ મોટર હાંકનારા અને ૩૯૨ પેસેંજરોના મરણ થયાં છે આ ઉપરથી આ રોડ સેફટી સંસ્થા કહે છે કે આપણે એવો નિર્ણય કરી શકીએ કે મોટર ચલાવનારાઓ શહેરની બહારના રસ્તા ઉપર બેદરકારીથી હદ ઉપરાંતની સ્પીડથી મોટરો ચલાવે છે.

શિક્ષકોની અછત નિવારણની ત્રણ યોજના

લેખાંક ૨. જો (ઉમિયાશંકર જોખાકર જો'બર્ગ.)

શ્રી નરદેવ વેદાલંકારે ત્રણ યોજના રજુ કરેલી છે. તે પૈકી પહેલી યોજના અહીં શિક્ષકો તઇયાર કરવા સંબંધી છે. આ યોજના પાછળ વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓ કેટલો સાથ આપશે તે એક પ્રશ્ન છે. અહીંની જનતાનું માનસ જોતાં માલમ પડે છે કે તેઓ પોતાનાં બાળકોને ગુજરાતી સાત ચોપડીનું શિક્ષણ આપવાની ખાતરજ આપે છે. નીચલા ધોરણ માં બાળકોની સંખ્યા જેટલી હોય છે તેટલી ઉપલા ધોરણમાં રહેતી નથી. ઉત્તરોત્તર ઘટતાં ઘટતાં એક સાતમાં ધોરણમાં તો લગભગ ત્રીજા ભાગની સંખ્યા રહે છે. કેટલાંક બાળકો પાંચમા કે છઠ્ઠા ધોરણથી જ ગુજરાતી શાળા છોડી દે છે. વાલીઓ એમ માને છે કે સ્વદેશ સાથે આપણો સંબંધ રહ્યો એટલે સ્વદેશ સાથે પત્ર-વ્યવહાર કરવા જેટલું અક્ષરજ્ઞાન પોતાના બાળકને મળે, તેઓ થોડું ઘણું ગુજરાતી બોલી કે સમજી શકે કે વાંચી શકે એ સિવાય બીજો કોઇ લાભ બાળકોના વાલીઓ જોતા હોય એમ દેખાતું નથી. વાસ્તવિક રીતે જો કે તેઓ સારૂં બોલી શકતા નથી તેમજ વાંચી કે લખી શકતા નથી. પણ *something is better than nothing* એમ તેઓ માની સંતોષ અનુભવતા હશે. ગુજરાતી આપણી માતૃભાષા છે. એ ભાષાનું સંપુર્ણ જ્ઞાન હોવું આવશ્યક છે એવું માનનારા અને સમજનારા અહીં બહુ ઓછા જ હશે. વાલીઓની નજર તો અહીં ના અંગ્રેજી શિક્ષણની મુખ્ય જરૂરીયાત તરફ જ હોય છે. પોતાનું બાળક અંગ્રેજીના ઉપલા ધોરણમાં જાય છે એટલે હવે તેના ઉપર શિક્ષણનો બોજો વધુ પડશે એમ માની પોતાના બાળકનું ગુજરાતી શિક્ષણ તેઓ બંધ કરાવે છે. કેટલાક વાલીઓ શિક્ષકો ના અતિ આગ્રહથી પોતાના બાળકને સાતમાં ધોરણ સુધી ધસડી જાય છે. ગુજરાતી ભણનાર વિદ્યાર્થી પણ મને-કમને ગુજરાતીનું પુસ્તકીયા જ્ઞાન મેળવી પરીક્ષામાં પાસ થઇ જવાની તાલાવેલી રાખે છે અને સાતમાં ધોરણનું સર્ટીફીકેટ મળી ગયું એટલે વિદ્યાર્થી અને તેના વાલીઓ એમ સમજે છે કે ગુજરાતી ભાષાનું જ્ઞાન પુરૂં થઇ ગયું.. એમ માની આનંદ પામે છે ને પોતાનો બાળક સાત ચોપડી ભણ્યો છે તે માટે ગૌરવ અનુભવે છે. અને પછી અંગ્રેજીમાં જે. સી. અથવા મેટ્રીક કરાવવાની હોંશ રાખે છે.

શ્રી ગાં. ભા. વિ. જો'બર્ગની શાળા સમીતીએ ચાલુ સાલથી આઠમું ધોરણ કાઢવાનો પ્રશંસનીય નિર્ણય લીધો છે. એ ધોરણમાં ગુજરાતી ભાષાનું ઉચ્ચ જ્ઞાન હીંદુ ધાર્મીક ગ્રંથોનું ખાસ કરી ને ગીતા–રામાયણ–મહાભારત–ભાગવત નું જ્ઞાન–અન્ય ધર્મોનો સાર, આરોગ્ય, નાગરિક શાસ્ત્ર અને સમાજ શાસ્ત્રનું જ્ઞાન, આધુનિક ભારતના રાજકારણનું ઐતિહાસિક તેમજ ભૌગોલિક જ્ઞાન તથા શિક્ષણપદ્ધતિનું જ્ઞાન અનુભવી શિક્ષકો દ્વારા આપવાનું નકકી કરવા માં આવ્યું છે. આ અંગે સાતમું ધોરણ પાસ થનાર વિદ્યાર્થીને તેમજ તેમના વાલીઓને પત્રિકાદ્વારા, 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' દ્વારા તથા રૂબરૂ ટેલીફોન થી જાણ કરવામાં આવી હતી. પરંતુ કમનશીબે એ ધોરણમાં માત્ર આઠ–દસ છોકરીઓ જ ફકત દાખલ થઇ છે. એક પણ છોકરો આ ધોરણ માં આવ્યો નથી. તપાસ કરતાં માલમ પડયું છે કે તેમના ઘણા અંગ્રેજીમાં વધુ કામ કરવા ઇચ્છે છે, કેટલાક તેમના પિતાને અને વાલીને તેમના ધંધામાં મદદ કરવા ઇચ્છે છે.

આવા સંજોગોમાં દ. આ.ના વાલીઓ પોતાના બાળકોને અંગ્રેજીનો મોહ જતો કરાવી શિક્ષકની તાલીમ અપાવવા માટે પસંદગી આપશે ખરા કે? વળી ધંધાની પસંદગી સાથે એ ધંધામાંથી મળતા વેતન ઉપર પણ વાલીઓની નજર અવશ્ય રહેવાની એ માટે સૌથી પ્રથમ તો શિક્ષકના ધંધાનુ ગૌરવ જળવાય, શિક્ષકના ધંધામાં પણ બીજા ધંધાદારીઓની માફક વાહાનીથી જીવન–નિર્વાહ ચલાવી શકાય છે એવી જનતાને ખાત્રી થવી જોઇએ. જો શિક્ષકનો ધંધો સ્વીકાર-નારને ફકત ૧૫–૨૦ કે ૩૦ પાઉન્ડ મળવાના હોય તો તેના કરતાં તે પોતાના બાળકને કોઇ વેપારી પેઢીમાં કે બીજી દુકાનમાં કે જ્યાં તેને ૩૫–૪૦ પાઉન્ડ પણ સહેજે મળતા હોય તો તેઓ પોતાના બાળકને સાત કે આઠ ચોપડી ભણાવીને શિક્ષક બના-વવાની હોંશ શા માટે રાખે? થોડાક વખત ઉપર એક શિક્ષક બાઇને શાળામાં ૨૦–૨૫ પાઉન્ડ મળતા હતા. તે એક વેપારીની પેઢીમાં દાખલ થયા છે, શરૂઆતમાં તેમને ૩૦–૩૫ પાઉન્ડ મળ્યા છે અને ભવિષ્યમાં વધુ મળવાની આશા રાખે છે. આ સિવાય ગુજરાતી સાત ચોપડી ભણેલા મારા જ કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ હાલમાં ૩૫–૪૦ પાઉન્ડ વેપારી ક્ષેત્રમાં મેળવે છે. એક વખત શિક્ષકના ધંધામાં કોઇ પડયો કે તેનું જીવન છેક જ બંધાઇ જાય છે અને તે પોતાનો જીવન નિર્વાહ ચલા-વવા માટે પણ તે અશકત બને છે એટલે શિક્ષકની અછત નિવારવા માટે જે પ્રથમ યોજના છે તે યોજના જ્યાં સુધી ગુજરાતી શાળાના પગારના ધોરણે–ગ્રેડ વગેરે સંતોષકારક ન થાય ત્યાં સુધી અમલમાં આવવી અશક્ય છે.

—ક્રમશઃ

ડરબનમાં નવી પ્રાઈમરી અને હાઈ સ્કુલ

શ્રી કાઠીઆવાડ હીંદુ સેવા સમાજ તરફથી કરીઝ કાઉન્ટનની જમીન ઉપર ૧૬ કલાસ રૂમની પ્રાઇમરી સ્કુલ અને ૧૦ કલાસ રૂમની હાઇ

શ્રી વાલજીભાઈ લાધા

સ્કુલ બંધાવવાનું નકકી થયું છે. આ યોજનાને સરકારી કેળવણી ખાતા તરફથી મંજુરી મળી ગઇ છે. આ આખી યોજના પાર પાડવા માટે એક લાખ પાઉન્ડનો ખર્ચ થશે. સરકાર તરફથી અર્ધો ખર્ચ મળશે.

થોડા વર્ષો પહેલાં ડરબનની સીટી કાઉન્સીલ તરફથી સમાજને આસરે બે એકરની જમીન શાળા બંધાવવા માટે ભેટ આપવામાં આવી હતી. આ અમૂલ્ય જમીન ડરબન શહેરના મધ્ય ભાગમાં આવેલી છે.

આ બંને શાળાઓની યોજનાથી હીંદી કોમને ઘણોજ લાભ થશે. શાળા ની તંગીને લીધે હજારો હીંદી બાળકો કેળવણીથી વંચિત રહે છે તેથી આ સંસ્થાએ ઉપાડેલી યોજના આશીર્વાદ રૂપ નીવડશે.

સમાજના સભ્યોમાં ખુબ ઉત્સાહ અને ઉમંગ આવેલાં છે. શ્રી. વી. વાલજી (શ્રી વાલજી લાધા) જેઓ સમાજના વયોવૃદ્ધ અને પ્રતિષ્ઠિત સજ્જન છે, તેમણે પા. ૧૦,૦૦૦ (દસ હજાર)નું સુંદર દાન આપ્યું છે. અને શ્રી મોહનલાલ કાનજી લોઢીઆ, જેઓ સોની જ્ઞાતિના અગ્રગણ્ય છે અને સમાજના સભ્ય અને ટ્રસ્ટી છે, તેમના તરફથી પણ પાઉન્ડ ૧૦,૦૦૦ નું સુંદર દાન મેળવવા સમાજ ભાગ્ય શાળી થયું છે. આવા દાનવીરો સૌ

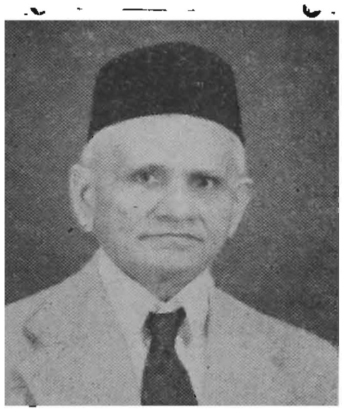

શ્રી મોહનલાલ કે. લોઢીઆ

રાષ્ટ્રના ગૌરવમાં વધારો કરે છે.

આ બે મહાન દાન સિવાય બીજા ભાઇઓએ પણ છુટે હાથે આપીને સમાજને કુલ ૪૦ હજાર પાઉન્ડ દાન

કાઠીઆવાડ હીંદુ સેવા સમાજે નિર્ધારેલી ભવ્ય યોજનાનું રેખાદર્શન

માં આપ્યા છે. ખાસ નોંધપાત્ર ઘટના તો એ છે કે કોઈને આંગળી ચીંધ્યા વગર જ આ બધો ફાળો નોંધાયો છે. સૌને કેળવણી પ્રત્યે અભિરૂચિ થએલી છે. પોતાની ફરજ સમજી શક્તિની બહાર જઈને પણ સૌએ મોટી રકમો આપી છે. દક્ષિણ આફ્રીકાના ભારતીય ઇતિહાસમાં આ એક ખુબ નોંધપાત્ર બિના છે. હીંદીઓ પોતાના બાળકોની કેળવણી માટે આ દેશમાં અનહદ પૈસો ખર્ચે છે. તેમને સરસ્વતીના સાચા આરાધો કહી શકાય.

આ પ્રાથમીક શાળામાં ૬૫૦ બાળકો ભણશે અને હાઇ સ્કુલમાં ૩૦૦ વિદ્યાર્થીઓ ભણશે. આ ઉપરાંત હાઇ સ્કુલના અનુસંધાનમાં ૧૦૦૦ માણસો બેસી શકે તેવો અદ્યતન ઢબનો હોલ અને એક પુસ્તકાલય પણ આવશે. ડરબન શહેરમાં આ સ્થળ ભારતીય સંસ્કૃતિનું એક કેન્દ્ર બની રહેશે.

શ્રી કાઠીઆવાડ હીંદુ સેવા સમાજની સ્થાપના ૧૯૪૩માં થઇ હતી. અત્યારે આ સંસ્થા ૪૨૦ વિદ્યાર્થીઓની અંગ્રેજી પ્રાથમીક શાળા ચલાવે છે અને ગુજરાતી શાળાનું પણ સંચાલન કરે છે. મહાત્મા ગાંધી હોલ પણ તેજ સ્થળે છે. આગળ જતાં આ સ્થળે માત્ર છોકરીઓની અંગ્રેજી પ્રાઇમરી સ્કુલ થવાની છે. તેર વર્ષના ગાળા પછી સમાજે ફરી મોટી યોજના હાથ ધરી છે અને ઇશ્વરકૃપાથી તે પાર પડી જશે.

ડૉ. એન. પી. દેસાઈ.

દેશના ભાગ્યવિધાતા

(બકુલ)

મારી આંખ સામે દેશનું વર્તમાન બાહ્ય સ્વરૂપ ખડું થાય છે. નિસ્તેજ તે ચિત્ર છે, ધૂંધળું આકાશ, શૂન્ય વાતાવરણ, પ્રાંત, ભાષા, જાતી, રંગ વિગેરેની વિવિધતાથી અશાંત બનેલો આપણો આ રમણીય દેશ. અને તેમાં સંપ, એકતા, આનંદ સ્થાપવાની આપણી નેમ.

આ વિચારૂં છું ત્યારે આશાના ચિન્હ જેવા દેશને ઘડનારા ભાવી નાગરીકો—વિદ્યાર્થીઓ મારી સામે ખડા થાય છે. વિદ્યાર્થીઓ દેશના પગ, અને રાષ્ટ્રનું ભાવિ ગણાય. તેમની એકાગ્ર કાર્ય શક્તિ, તેમનો ઉલ્લાસ અને ઉત્સાહ, અને સાહસીક સ્વપ્નશિલતાને સાચી દિશાએ વાળી શકાય તો?......

આ ભાવી નાગરીકો સામે આપણે કેવા આદર્શો રજુ કર્યા છે? એમનો આરાધ્ય દેવ બન્યો છે રાજદ્વારી નેતા અથવા સીનેમાનો સ્ટાર. રાજદ્વારી નેતાઓ બેધડક રીતે કહેતા ફરે છે કે, આ તો રાજકારણ છે, એમાં ભલા, ભોળા, સત્વાદી, વેદીયાઓનું સ્થાન ન હોઇ શકે, અહીં તો જુઠ, લબાડી, પ્રપંચ, બધું જોઇએ જ. સીનેમાં સ્ટાર કલાને રૂપાળે નામે જે પોતાના શરીર અને અભિનયને, ગમે તેને ભોગે ભાડે ફેરવતો હોય છે. અને ચરીત્રને શીથીલ-કરી આઝાદીને રૂપાળે નામે ભોળવે છે.

આથી આપણા મોટા ભાગનાં વિદ્યાર્થીઓ પાસે જીવનના કશા નિશ્ચિત મૂલ્યો છે જ નહીં.

કિર્તી અને ધનની પ્રખર લાલસા માનવીને ક્યાં ઘસડી જઇ રહી છે એ માનવી વિચારી જ નથી શકતો. ઉપર ચોટીયા આનંદ, ઉત્સાહ, ઉલ્લાસને જ આપણે જીવનનું મૂખ્ય મુલ્ય ગણી લીધુ છે. સવારથી સાંજ સુધી ગમે તેને ભોગે અને ગમે તેવી રીતે કમાણી પાછળ લોહીનું પાણી કરતો અને વખત મળતાં ઘરમાં બાળકોને કે મિત્રોને ધર્મમય જીવન જીવવાની ફીલોસોફી સમજાવતો, અને પોતાના જીવનમાં ડગલે ને પગલે તેનો ભંગ કરતો નાગરીક, તથા સ્ટેજો ઉપરથી જીવનમાં સત્ય, ન્યાય, ધર્મ સમાનતાની ઘોષણા કરતો અને પોતાના જીવનમાં તેનો પળેપળે ભંગ કરતો રાજદ્વારી નેતા. આ બે વિદ્યાર્થીને ઘડનારા અને દોરનારા. નાગરીકમાં શિક્ષક, મા બાપ, આવી જાય. આ બે ઉપરાંત ત્રીજો વર્ગ છે કે જેની અસર માનવ જીવન પર ઘણી પડે છે, તે છે વર્તમાનપત્ર. વર્તમાનપત્રનું સંચાલન નું ધોરણ વિદ્યાર્થીને ઘડવામાં કેવું માર્ગ દર્શન આપે છે? મોટે ભાગે રાજદ્વારી નેતાઓના સત્કાર સમારંભોના ફોટાઓ અને ભાષણો તેને અપાતાં માન ચાંદના હેવાલો અને તેનું ભવ્ય જીવનને આંજી નાખતું જીવન. બીજી તરફથી સિનેમાં જગતના નટ નટીઓના અર્ધનગ્ન દ્રશ્યો. અને તેની જાહેર જલાલી, તેના જાત જાતના હાવ ભાવ વાળા ફોટાઓ, ભાત ભાતના શૃંગારો અને વસ્ત્રો આ બધાનો પ્રચાર અને દેશના ક્યાંક ખુણે ખાચરે થતાં ખુનો ના અને ચોરી લુંટના બનાવોના ચમકાવતા ખબરો અને વર્તમાનપત્ર ને ક્યાંક એકાદે અંધારે ખુણે કાંઇક સારા બનાવની માહીતી. આ બધી વસ્તુઓ કઇ રીતે ભાવી નાગરીકનું ભવ્ય જીવન ઘડે? સારા ખબરોને પગ નથી હોતા જ્યારે ખરાબ ખબરોને તેજીલી પાંખ હોય છે. આ કેટલી સત્ય બીના છે.

આ કેવી ભયંકરતા? રાત દિવસ જીવન સામે ખડા થતાં મૂલ્યોને કુમળાં બાલ માનસો ન અપનાવે ત્યારે શું ફક્ત બોલેલા બોલના મૂલ્યોને જ અપનાવે એવી આશા આપણે રાખીએ એ શું અશક્ય નથી? એક તરફથી આપણો લુચ્ચાઇ, લબાડી, જુઠ વિગેરે કરીને મેળવેલા મોભાને માન આવી તેની કાર્ય શક્તીનાં, તેની સફળતાનાં, વખાણ કરી તેને માન પાન આપીએ અને વર્તમાનપત્રો પણ તેના વખાણ કરે ફોટા છાપે બાલ માનસ આવા બનવાનો વિચાર કરે તો તે શું દોષ છે? અને તેવા બનવા માટે જે મુત્સદ્દીગીરીમાં જોઇતા લબાડી, જુઠ વિગેરે સાધનોને અપનાવે અને વિચારે કે દુનીયા એમજ ચાલે છે તો તે શું ખોટું છે? પછી ભલે તેને ઉપદેશવામાં આવતું હોય દિવસના દશવાર કે, તારે જુઠું કદી ન બોલવું, લબાડી ન કરવી, છેતરવા નહીં, સેવા ભાવ રાખવો, પૈસા પૈસા શું કરે છે પૈસો શું વિસાતમાં છે, વિગેરે કહે રાખવું 'અને તે બોલેલાની અસર ન થાય તો બળાપા કરતાં. આપણે જો મા બાપ, હોઇએ તો શિક્ષકોનો અને પત્રકારોનો અને ચોપડીઓનો તથા સિનેમાનો દોષ કાઢીએ અને શિક્ષકો હોઇએ તો માબાપ વિગેરેનો દોષ કાઢીએ. પણ વાંક બધાનો જ છે એ નથી સ્વીકારતાં.

આનો ઇલાજ શું? ત્યારે વિચાર થાય છે કે દુનીયાની વિશાળતા સામે બાથ ભીડી એકાદ વ્યક્તી કે એકાદ નાનો સમૂહ શું કરી શકે? એની શી અસર થાય? પણ જીવનમાં ઉચ્ચ મુલ્યોને ઉતારવા એ વ્યક્તીગત કામ જ છે. વ્યક્તી તરીકે મારે તે મૂલ્યોને સમજી જીવનમાં ઉતારવાં જોઇએ અને તેના પરની શ્રદ્ધાને બળવંત બનાવવી જોઇએ. જીવનનાં ઉચ્ચ મૂલ્યોમાં શ્રદ્ધા કેવી રીતે થાય? સારૂં વાચન, વિચાર, અને આચાર આટલું શું આપણે આપણા બાળકો માટે નહિ કરી શકીએ? શિક્ષક, મા બાપ, સિનેમા, વર્તમાનપત્રો અને પુસ્તકોના લેખકો અને પ્રકાશકો બધાએ આમાં સહકાર આપવો જોઇએ. અને અંતે સારાને અપનાવવાની ગમે તે ભોગે શકતી કેળવવી જોઇએ અને તોજ દેશના ભાવી નાગરીકો આ દેશનું ભાવી ઉજાળનારા દેશના ભાગ્યવિધાતા બનશે. અને આ દેશ રંગભેદ જુઠ લબાડી અને સ્વાર્થથી કલહનો અંધારો કારાવાસ ન બનતાં પ્રભુએ સર્જેલો સુંદર બાગ બનશે અને મધુર કલરવો ગુંજશે.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૨૧૩ મેકાસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ-ફ્લોર, ફેરેરાસટાઉન, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

પખવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ માર્ચ એપ્રીલ	હીંદુ ૨૦૧૨ ફાગણ	મુસલમાન ૧૩૭૫ શાબાન	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર આ.વાં	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૨૩	સુદ ૧૨	૯	૨૪	૬-૩	૬-૪	
શની	૨૪	,, ૧૩	૧૦	૨૫	૬-૪	૬-૩	
રવી	૨૫	,, ૧૪	૧૧	૨૬	૬-૪	૬-૨	
સોમ	૨૬	,, ૧૫	૧૨	૨૭	૬-૫	૬-૧	હુતાશની (હોળી)
મંગળ	૨૭	વદ ૧	૧૩	૨૮	૬-૬	૬-૦	
બુધ	૨૮	,, ૨	૧૪	૨૯	૬-૬	૫-૫૯	
ગુરૂ	૨૯	,, ૩	૧૫	૩૦	૬-૭	૫-૫૮	
શુક્ર	૩૦	,, ૪	૧૬	૧	૬-૭	૫-૫૭	ગુડ ફ્રાયડે
શની	૩૧	,, ૫	૧૭	૨	૬-૮	૫-૫૬	
રવી	૧	,, ૬	૧૮	૩	૬-૯	૫-૫૫	
સોમ	૨	,, ૭	૧૯	૪	૬-૯	૫-૫૪	ઇસ્ટર મન્ડે
મંગળ	૩	,, ૮	૨૦	૫	૬-૧૦	૫-૫૩	
બુધ	૪	,, ૯	૨૧	૬	૬-૧૦	૫ ૫૨	
ગુરૂ	૫	,, ૧૦	૨૨	૭	૬-૧૧	૫-૫૧	

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઈ, તા. ૨૨-૨-૫૬.

ભારત-ઈરાન મૈત્રી

ઈરાનના શાહ તથા રાણી સોરૈયા ભારતની ત્રણ સપ્તાહની શુભેચ્છા દર્શક મુલાકાતે આવ્યા છે. ઈરાનના શાહી દંપતિનો નવી દિલ્હીમાં દબદબાભર્યો સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. ઈરાનના શાહે ભારતની લોકશાહી પ્રણાલીકાઓ અને બિન-સાંપ્રદાયાક નીતિને સુંદર અંજલી આપી હતી. પ્રમુખશ્રીએ યોજેલ ભોજન સમારંભમાં બોલતાં શાહે કહ્યું હતું કે ભારતની પ્રગતિ ને વિકાસ એશિયાના બધા રાષ્ટ્રોની સમૃદ્ધિનું સુમંગલ પ્રસ્થાન છે. તેમણે હીંદી સરકારને સામાજીક ન્યાય ને સમાનતા તેમજ ધાર્મીક સહિષ્ણુતાના આદર્શો માટે અભિનંદનો આપ્યાં હતાં. ઈરાનના શાહ સાથે શ્રી નેહરૂની મંત્રણા દરમ્યાન બગદાદ કરાર પર ખાસ ચર્ચા થઈ હતી. શ્રી નેહરૂએ ઈરાનના શાહને આ જાતના લશ્કરી જોડાણો અને સત્તા જુથોથી દુર રહી શાંતી જાળવવા અને મધ્ય પુર્વની તંગદિલી હલકી કરવા માટે ખાસ સમજાવ્યા હોવાનું જાણવા મળે છે. જો ઈરાન બગદાદ કરારમાંથી નીકળી જવાનું સ્વીકારે તો તેમ કરવા માટે પાકીસ્તાનને સમજાવું સહેલું થઈ પડશે.

મુંબઈ

મુંબઈ શહેરને કેન્દ્રના વહિવટ હેઠળ મુકવાના નિર્ણય પછી ઉપસ્થિત થયેલી પરિસ્થિતિમાં અને રાજ્ય પુનર્ઘટનાના પ્રશ્ન સંબંધમાં રાજ્ય સરકારના પ્રધાન મંડળે જે રીતે અને પદ્ધતીથી કામ લીધું છે તે માટે તેની સામે રાજ્ય વિધાનસભામાં રજુ કરાયેલી અવિશ્વાસની દરખાસ્ત દાખલ કરવાની પરવાનગી આપવાની સભાએ ના પાડી હતી.

મુંબઈ ધારાસભાના ૩૧ સભ્યોએ મુંબઈને કેન્દ્ર તળે મુકવાના હીંદ સરકારના નિર્ણય સામે વિરોધરૂપે રાજીનામાં આપતાં ધારાસભાની ખાલી પડેલી બેઠકો માટે ટુંક સમયમાં પેટા ચુંટણી થશે. આ ૩૧માંથી ૯ કોંગ્રેસના, ૭ સેતકરી કામગાર પક્ષના, ૭ પ્રજા સમાજવાદી પક્ષના, ૨ કીસાન કામદાર પક્ષના, ૧ સામ્યવાદી ને ૫ સ્વતંત્રો છે. રાજીનામાં અપાયા પહેલાં ૩૬૧ સભ્યોની ધારાસભામાં કોંગ્રેસના ૨૭૧ સભ્યો હતા. કોંગ્રેસ ધારાસભા પક્ષમાં વિરોધ પક્ષના ૩ સભ્યો જોડાના છે. વડા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ મુંબઈ રાજ્યના મામલા અંગે હીંદ સરકારે કરેલા નિર્ણયને ટેકો આપવા ને તેના અમલને સરળ બનાવવા માટે ધારાસભ્યોને અનુરોધ કર્યો છે.

મુંબઈ રાજ્યની નવરચના અંગેના કેન્દ્ર સરકારના નિર્ણયને અમલમાં મુકવાની દિશામાં પગલાં લેવાનું શરૂ કરી દેવાયું છે. મુંબઈ, મહાગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર અને કર્ણાટક એમ ચાર ઘટકોની રચના થાય ત્યારે અત્યારની અસ્કયામતો, જવાબદારીઓ, કર્મચારીઓ, ફાઈલો અને દસ્તાવેજો વગેરેની ફાળવણી માટેની યોજના ઘડી કાઢવા મુંબઈ સરકારે સીનીઅર સનદી અધિકારીઓની બનેલી એક સમિતિ રચી છે.

સમિતિને તુરતમાંજ કામ શરૂ કરી દેવાનું અને નવાં રાજ્યો બીજી અકટોબરે રચાશે એટલે તે પહેલાં જ ઉકત ફાળવણી કરવાની જરૂર ઉભી થશે માટે તે માટેના સિદ્ધાંતો નકકી કરી દેવાનું જણાવાયું છે.

સુચિત મહારાષ્ટ્રની રાજધાની મુંબઈમાં રાખવા માટે મહારાષ્ટ્ર પ્રદેશ કોંગ્રેસના પ્રમુખ શ્રી દેવગિરિકરે કરેલી વિનંતિનો વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂએ અસ્વીકાર કર્યો છે અને મુંબઈને કેન્દ્ર તળે મૂકવાનો નિર્ણય અફર હોવાનું જણાવ્યું છે.

બંધ થતાં 'હરિજન' પત્રો

નવજીવન ટ્રસ્ટ તરફથી ચાલતાં, મહાત્મા ગાંધીજીએ સ્થાપેલાં ત્રણ 'હરિજન' સાપ્તાહિકો આવતા-માસથી બંધ કરવાનો ટ્રસ્ટે નિર્ણય લીધો છે, તેમ ટ્રસ્ટના મેનેજીંગ ટ્રસ્ટી શ્રી. જીવણજી દેસાઈ એ જણાવ્યું છે.

આ ત્રણ સાપ્તાહિકો હરિજન (અંગ્રેજી), હરિજનબંધુ, (ગુજરાતી) અને હરિજન સેવક (હીંદી) છે.

ભારે નુકસાનીને કારણે, હરિજન સાપ્તાહિકો બંધ કરવાનો નિર્ણય લેવાયો છે. અત્યાર સુધીમાં ટ્રસ્ટને દોઢેક લાખની ખોટ ગઈ છે.

બ્રીટીશ સરકારે 'નવજીવન' અને 'યંગ ઈન્ડિયા' પત્રો પર પ્રતિબંધ મુકતાં, ૧૯૩૩ માં મહાત્મા ગાંધીજીએ 'હરિજન' શરૂ કર્યું હતું.

ગાંધી સાહિત્ય

ભારત સરકારે મહાત્મા ગાંધીનાં લખાણો, પ્રવચનો અને પત્રોનો સર્વગ્રાહી સંગ્રહ તઈયાર કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. આ સંગ્રહ ત્રણ શ્રેણીમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે. પહેલી શ્રેણીમાં ગાંધીજીએ મુળ જે ભાષામાં લખાણો કર્યાં હતાં કે પ્રવચનો આપ્યાં હતાં તે ભાષાઓમાં હશે કે જેથી તેમનાં લખાણો અને પ્રવચનો હવે પછીની પેઢીને મુળ સ્વરૂપે જળવાઈ રહે. બીજી બે શ્રેણીઓમાંની એક શ્રેણી સર્વાંશે અંગ્રેજીમાં અને બીજી હીંદીમાં બહાર પાડવામાં આવશે. પ્રત્યેક શ્રેણીમાંનાં પુસ્તકો સમયાનુક્રમ અનુસાર પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે.

ગુજરાત

રાજસ્થાનની સરહદ સાથેના બનાસ કાંઠા જીલ્લામાં જાગીરદારોએ રચેલી ડાકુઓની ત્રણ ટોળાઓને જેર કરવા માટે મુંબઈ ને રાજસ્થાનની પોલીસે પાંખીયો વ્યુહ રચ્યો છે અને ડાકુઓને જેર કરવા માટે મુંબઈ રાજ્યની ખાસ અનામત પોલીસ મોકલવામાં આવી છે. જાગીરદારોએ પોતાના ભૂતપુર્વ ગણોતિયાઓ પાસેથી બંદુકની અણીએ મહેસૂલ વસૂલ કરવાના પ્રયાસો કર્યો હોવાનું જાણવા મળે છે. ગણોતીયાઓ પાસેની મહેસૂલ વસુલ કરવાના જાગીરદારોના હક સરકારે લઈ લેતા આ જાગીરદારોએ બહારવટું શરૂ કરેલ છે. છેલ્લા એક માસ દરમીયાન બનાસકાંઠા તથા રાજસ્થાનમાંથી ૮૦ જેટલા જાગીરદારો ૪૦ માઈલની ભારત-પાકીસ્તાન સરહદ પાર કરી ગયા છે. રાજસ્થાનમાં ભૂતપુર્વ જાગીરદાર અને હવે નામીચા ડાકુ બળવંતસિંહની આગેવાની હેઠળ આ ડાકુઓએ ધાડો પાડી છે. અને તેઓએ ટેકરીઓમાં આશરો લીધો છે. આખીયે સરહદ પર સશસ્ત્ર પોલીસ પહેરો મુકી દેવામાં આવ્યો છે.

અમદાવાદની કાપડ મીલો કોલસાની ઉગ્ર તંગી અનુભવી રહી છે અને જો આવતા થોડાક દિવસોમાં મીલોને કોલસાનો જરૂરી પુરવઠો નહિ મળે તો ઘણું કરીને મીલો બંધ થવાનો ભય ઉભો થયો છે. વડોદરા તથા પેટલાદની મિલો કોલસાના અભાવે બંધ થાય તેવો સંભવ છે. અમદાવાદ મજુર મહાજનના મંત્રીએ કાપડ કમીશનરને કોલસો ઝડપથી મળે તેવી વિનંતી કરી છે.

સૌરાષ્ટ્ર

રાજ્ય પુનર્રચનાની ભલામણો પરની ભારત સરકારની જાહેરાત અનુસાર ગુજરાત રાજ્યની રચના અંગેનો નિર્ણય અમલમાં મુકવા અંગે પ્રાથમીક તઈયારીઓ ચાલી રહી દેખાય છે. સુચિત ગુજરાત રાજ્યની રચનામાં સૌરાષ્ટ્રનો સમાવેશ થતો હોય, સૌરાષ્ટ્રમાં એ અંગેનું કાર્ય શરૂ થઈ ગયું છે. પુનર્રચનાની દ્રષ્ટિએ રાજ્યના વહીવટી તંત્રનું કામકાજ શરૂ કરવા માટે સરકારે ઉચ્ચ કક્ષાના અધિકારીઓની એક સમિતિની રચના કરી હોવાનું જણાયું છે. જેમાં રાજ્યના મુખ્ય સેક્રેટરી શ્રી ઈશ્વરન, સર્વિસ ખાતાના સેક્રેટરી શ્રી વસાવડા તથા બીજાઓનો સમાવેશ થાય છે.

આ સમિતિએ આમ તો પ્રાથમિક માહિતી મેળવવાનું કાર્ય શરૂ કરી દીધું છે. પરંતુ એપ્રીલ મહિનાની આ સમિતિ એકીકરણ અંગેનું પોતાનું કાર્ય રીતસર શરૂ કરી દેશે તેમ સુમાહિતગાર વર્તુળોમાંથી અહીં જાણવા મળે છે.

રાજકોટ પાસે આવેલ ત્રંબા ખાતે પ્રાદેશિક ખાદી વિદ્યાલયના મકાનનું ખાતમુહુર્ત રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી રસીકલાલ પરીખના હસ્તે થયું હતું. રાજકોટ ઠાકોર સાહેબનો બંગલો અને તેની આસપાસની અગિયાર એકર જમીન હવે સૌરાષ્ટ્ર ખાદી ગ્રામોદ્યોગ બોર્ડ વતી રાષ્ટ્રીય શાળાના સંચાલન હેઠળ ખાદી વિદ્યાલય તરીકે ઉપયોગમાં લેવાશે. પશ્ચિમ વિભાગમાં આ ત્રીજું ખાદી વિદ્યાલય છે. એક નાસિકમાં છે અને બીજું અમદાવાદમાં છે.

રાજકોટ સત્યાગ્રહ વખતે પૂ. કસ્તુરબા, કુ. મણીબેન પટેલ, કુ. મૃદુલા સારાભાઈ વગેરેને આ મહેલમાં અટકાયતમાં રાખવામાં આવ્યાં હતાં. આ યાદગાર મહેલને ટુંક મુદતમાંજ ખાદી અને અન્ય રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓના કેન્દ્રમાં ફેરવી નાખવામાં આવશે. એને કસ્તુરબા વાડી નામ આપવામાં આવશે ને એક મહિલા કેન્દ્ર ઉપરાંત અહીં રૂા. ૬૦ હજારને ખર્ચે એક પુસ્તકાલય ઉભું કરવામાં આવશે. તેમાં કાર્યકરોને ઉપયોગી ગાંધીવાદી સાહિત્ય પ્રાપ્ત થઈ શકશે.

સૌરાષ્ટ્રમાં અસ્પૃશ્યતા-નિવારણ માટેની પદ-યાત્રા વિવિધ સ્થળોએ સારી પ્રગતિ કરી તાજેતરમાં હાલારના ધ્રોળ-જોડીઆ વિસ્તારના પદયાત્રિકોની યાત્રાની પુર્ણાહુતિ ધ્રોળમાં થઈ હતી. આ યાત્રિકો ધ્રોળ પહોંચ્યા ત્યારે સૌરાષ્ટ્ર ધારાસભાના સ્પીકર શ્રી મગનલાલ જોશી અને રાજ્યના નાયબ કૃષિ-પ્રધાન કેશવજી અરજણ પટેલની આગેવાની નીચે સ્થાનિક લોકોએ તેમનું સુંદર સ્વાગત કર્યું હતું. આ પછી યાત્રિકો સીધા જૈન દહેરાસરે ગયા હતા. જ્યાં હરિજનોને દહેરાસરમાં પ્રવેશવા દેવામાં આવ્યા હતા. ત્યાંથી આ મંડળી રામચંદ્રજીનાં મંદિરે ગઈ હતી ત્યાં પણ હરિજનોનો મંદિર પ્રવેશ થયો હતો. આ પછી મળેલી જાહેર સભામાં શ્રી કેશવજીભાઈ પટેલે હરિજનોને દહેરાસરમાં પ્રવેશવા દેવા માટે જઈન સમાજને અભિનંદન આપ્યાં હતાં.

આ પહેલાં પદ-યાત્રિકો તેમના પ્રવાસ દરમીયાન રામપર અને ખોડકા ગયા હતા જ્યાં અનુક્રમે રામ અને ગણપતિનાં મંદિરો હરિજનોના પ્રવેશ માટે ખુલ્લાં મુકવામાં આવ્યાં હતાં.

આ ઉપરાંત સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતિની જન્મભુમિ ટંકારાના પ્રસિદ્ધ સુખનાથ મંદિરમાં પણ તાજેતરમાં હરિજનોનો પ્રવેશ થયો હતો. આ પ્રસંગે રાજ્યના વિકાસ પ્રધાન શ્રી રતુભાઇ અદાણી, ધારાસભ્ય શ્રી હરિભાઇ રાણા અને બીજાઓ હાજર હતા.

આ એજ મંદિર છે કે જ્યાં શ્રી દયાનંદ સરસ્વતિને આજથી આશરે સવાસો વર્ષ પહેલાં ઇશ્વરના સ્વરૂપનું તાત્વીક જ્ઞાન લાધ્યું હતું. મંદિરમાં શિવલીંગ પર એક ઉંદરને આંટા ફેરા કરતો જોઇને તેમને આ જ્ઞાન થયું હતું.

સૌરાષ્ટ્રનાં બંદરોએ, ધીમે ધીમે ટ્રાફીક વધતો જાય છે. બીજી પંચ વર્ષિય યોજના દરમીયાન સૌરાષ્ટ્રનાં બંદરોનો ટ્રાફીક વધીને ૨૨ લાખ ૧૦ હજાર ટન જેટલો થવા સંભવ છે. વધતા જતા ટ્રાફીકને પહોંચી વળવા માટે બંદરો પર અદ્યતન સગવડો કરવી જરૂરી છે એટલે સૌરાષ્ટ્ર સરકારે, સૌરાષ્ટ્ર પોર્ટ ડેવલપમેન્ટ ફંડસ ઉભું કરવાનું નકકી કરેલ છે. આ માટેનું બીલ, સૌરાષ્ટ્ર ધારાસભાના બજેટ સત્રમાં રજુ થશે તેમ જાણવા મળે છે.

સૌરાષ્ટ્રનાં બંદરોના વિકાસ માટે બીજી પંચ વર્ષીય યોજનામાં જોગવાઇ કરવામાં આવી છે. પણ, એથી એ વધુ રકમની જરૂર તેમાં રહેશે. આ હેતુસર ૧ કરોડ ૮૧ લાખ ૭૫ હજારની વધુ રકમની જરૂર પડશે. એમાંથી બે લાખ ૫૦ હજારની રકમ ચાલુ વર્ષે અને બાકીની હવે પછીના વર્ષોમાં વપરાશે.

ગૃહિણી માટે

કેળાંનો હલવો

બનાવંવાની રીત

સામગ્રી : કેળાં છાલ વગરનાં પાકાં શેર ૧, ખાંડ શેર ૦॥।, દુધ પાઇંટ ૨, થોડી એલચી ચારોળી.

કેળાં પાકાં લઈ છોલીને થાળીમાં નાંખી ભાંગીને એકરસ કરવાં, ચુલા ઉપર તપેલીમાં દુધ મુકવું. અંદર ખાંડ નાખી હલાવવું ધીમે ધીમે દુધ જાડું બાસુદી જેવું થાય ત્યારે અંદર કેળાં નાખી હલાવવું ને જ્યારે ઘટ થાય ત્યારે થાળીમાં પાથરવું ને ઉપર એલચી અને ચારોળી નાંખવી. ઠંડુ પડેથી કકડા પાડી લેવા. આ ચીજ ફરાળમાં પણ વપરાય છે.

—પદ્માવતી એલ. નવસારીયા.

બેનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

આરોગ્યને અનુસરતું

ટમાટામાં પુષ્કળ વીટામીનો છે. એનો રસ ઠંડક આપે છે. એથી નવું લોહી આવે છે યુરીક એસીડવાળાને એથી વધુ ફાયદો થાય છે.

* * *

કુમળી કાકડી છાલ સાથે જ ખાવાથી ચામડીનો રંગ બદલાય છે અને પેશાબના રોગોમાં કાકડી સૌથી સરસ ફાયદાકારક મનાય છે.

* * *

કાચાં કેળાંનું શાક મધુપ્રમેહના દર્દીને હિતકારી છે. કેળાંમાં રહેલો ચુનો *(calcium)* હાડકાંની વૃદ્ધિ અને પોષણ માટે ઉત્તમ હોય બાળકોને હિતકારી છે.

* *

પેટ ઉપરની ચરબી વધી જવાથી ગેસ-વાયુ, અજીર્ણ, કબજીયાત વગેરે થાય છે. તેને ઘટાડવા ઓછો ખોરાક, કસરત, અને ચરબી વર્ધક પદાર્થો ન ખાવા.

* *

દુધીનું શાક આંખ અને મગજને ઠંડક આપે છે અને શરીરની ગરમીને પણ દુર કરે છે અને તો અઠવાડીયામાં બે ત્રણ વાર જરૂર ખાવી.

* *

તુલસીના રસમાં લીંબુ નીચોવી પીવાથી મૂત્ર કૃચ્છ, અને પેશાબનાં દર્દો મટે છે.—"બીજ"માંથી.

ડરબનમાં મરણ

ડરબનના જુના અને જાણીતા વતની શ્રી રામજીભાઇ ગોપાળ અંબાડાવાળાનું ૮૦ વર્ષની ઉમરે એક માસની માંદગી પછી તા. ૧૯–૩–૫૬ની રાતે શાંતિથી અવસાન થયું હતું. એમની સ્મશાન યાત્રામાં મોટી સંખ્યાના સજ્જનોએ ભાગ લીધો હતો જેમાં પોર્ટ એલીઝાબેથના શ્રી રણછોડજી વર્મા તથા ઉત્તમલાલ રણછોડજી પણ હતા. સ્વર્ગસ્થના વડા પુત્ર શ્રી ભગુભાઇ ડરબનનાં જાહેર કાર્યોમાં સારો ભાગ લે છે. શ્રી રામકૃષ્ણ સેંટરના એક એકઝેક્યુટીવ અને યુથ સેંટરના ઉપ-પ્રમુખ છે તેઓ આ પત્રદ્વારા તેમના કુટુંબીજનો પ્રત્યે મિત્રોએ દર્શાવેલી દિલસોજી માટે આભાર માને છે. ઇ. ઓ. ને સ્વર્ગસ્થની પુણ્ય સ્મૃતિમાં એક ગીની મળી છે જેનો સાભાર સ્વીકાર કરી સ્વર્ગસ્થના આત્માની ચિરઃશાંતિ ઇચ્છીએ છીએ.

શ્રી કાઠીઆવાડ હીંદુ સેવા સમાજ
(નાટાલ)

Special General Meeting

ઉપરોકત સંસ્થાના ઉપક્રમે રવિવાર તા. ૮મી એપ્રીલ ૧૯૫૬ને દિવસે બપોરે ૨.૩૦ વાગે મહાત્મા ગાંધી હોલમાં સમાજની

ખાસ સામાન્ય સભા

મળશે. તે વખતે સમાજની વ્યવસ્થાપક સમિતિએ તઇયાર કરેલી કરીઝ ફાઉન્ટનની શાળાઓની તેમજ ફાળાની યોજના રજુ કરવામાં આવશે. કરીઝ ફાઉન્ટનની જમીન ઉપર પ્રાથમીક શાળા *(Primary School)* અને હાઇસ્કુલ બંધાવવાનો નિર્ણય, બંને શાળાઓનાં મકાનોનાં પ્લેન, ફાળો ઉઘરાવવાની યોજના, બંને શાળાઓનાં નામો રાખવાની પ્રણાલી, લાયબ્રેરી અને બીજા ખંડો *(Rooms)* નાં નામો આપવાની પદ્ધતિ અંગે નિર્ણયો લેવામાં આવશે. ઉપરની દરેક બાબતો ઉપર ચર્ચા–વિચારણા બાદ ઠરાવો લેવામાં આવશે.

સમાજના દરેક સભ્યને વેળાસર પધારવા વિનંતી છે.

ડૉ. એન. પી. દેસાઇ,
પ્રમુખ
નૌતમલાલ વી. મહેતા,
હીંમતલાલ હ. ધુપેલીઆ,
સંયુક્ત મંત્રીઓ.

પરચુરણ

—બ્રાઝીલના સાઓ પાઉલો શહેરમાં એક શબને સ્મશાન ભૂમિમાં લઇજવા અંગે ઝઘડો થયો હતો. થોડાક માણસો હર્સમાં લઇ જવા ઇચ્છતા હતા અને બીજાઓ ઉંચકીને લઈ જવા માગતા હતા આ ઉગ્ર ખટપટ જોઇને મશાણીયાએ એકા એક મૃત દેહને હર્સમાં મુકીને મોટર હંકારી ગયો જેની પાછળ બીજાઓ ટેક્ષીઓમાં સ્મશાનમાં પહોંચ્યા ત્યાં મારામારી થતાં એક જણ હોસ્પીટલમાં પૂરો થયો.—(સાપ્તા ૮–૩–૫૬)

નવલ કથાઓ

ઇંદીરાના અપિવીતી	૫	૩
છેલ્લો અભીનય	૯	૬

બીજાં પુસ્તકો

ભૂદાન યજ્ઞ	૨	૦
શ્રેયાર્થીની સાધના		
(કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું જીવન	૭	૬

કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત

સંસાર ધર્મ	૬	૦
દીપ નિર્વાણ (દર્શક)	૭	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

		per lb.		per lb.
No. 1.	Oily Toordhall	1/3	F/Grade Loose Tea ...	4/3
"	Chana dhall ...	11d.	Severdhani Sopari	7/-
Pure	Chanaflour ...	1/-	S.B. Nuts No 2.	2/6
"	Urad Flour ...	1/7	Jeera	2/-
	Urad Dhall ...	1/3	Variari (Soomph)	2/-
	Moong Dhall	1/1	Mustard Seeds	2/-
	Whole Moong	6d.	Methi Seeds	1/3
	Whole Urad ...	6d.	Whole Dhana	1/3
	Special Peadhall	10d.	Jaggory (Gor)	1/3
	Ordinary Peadhall	7d.	Pure Chillie Powder ...	3/-
	Egyptian Rice	10d.	Pure Haldi Powder ...	2/-
	Whole Bk. Masoor	7d.	Cocoanuts (Fresh Watery)	
	Masoor Dhall Red	1/-		47/6 per bag of 75
	Tamarind (Amli)	3/3	ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH	

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

K.M.Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

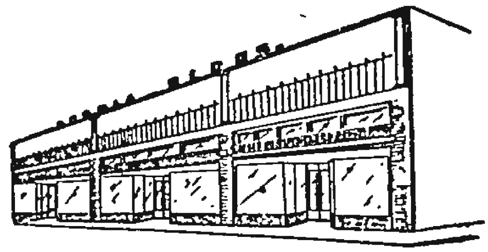

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકલ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું ટકાઉ આદુ ૮ પેની રતલ, મોટી કળીનું લસણ ૧૦ પેની રતલ, પાપડ નં. ૧, શી. ૧૦-૦ ૧૦૦, નં. ૨, શી. ૮-૦ ૧૦૦, પોસ્ટેજ જુદું.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦-૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬ ડઝન.

કાંદા, બટેટા (આલુ) હમેશાં અમારે ત્યાંથી મળશે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઈની કીંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેશીયા શી. ૧-૦ રતલે. સધર્ન રોડેશીયા ૯ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET, DURBAN.

"તાપના દિવસોમાં વાંચવા લાયક મનરંજન પુસ્તકો"

ઘરની રાણી	૧	૨	૬
કુમકુમ		૮	૬
જમાનાની ઝલક		૭	૬
શેફાલી		૮	૬
આપણો ઘરસંસાર		૮	૬
પ્રેમનું પરિણામ		૮	૬
ખુશીનો ખજાનો		૮	૬
બીઝનેસ ગાઈડ અને વેપારી ભોમીયો		૧૫	૬
પહેલું પારણું	૧	૦	૦
ગૃહીણી મિત્ર		૧૭	૬
સંસ્કાર લક્ષ્મી	૧	૨	૬
પ્રેમ પરખ		૫	૬
સરળ સંતતિ નિયમન અને કુદરતી કુટુંબ નિયોજન		૪	૬
શાહજાદી કાશ્મીરા		૭	૬

ઉપલાં પુસ્તકો લગ્ન નિમિત્તે ભેટ આપવા લાયક હોય અમો ગ્રાહકોને ખાસ ભલામણ કરીએ છીએ.

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઇ

અમારી મીઠાઇ ભેળસેળ વગરના ચોખ્ખા માલમાંથી બનાવવામાં આવે છે. દરેક મીઠાઈ જાતી દેખરેખ નીચે બનાવી કાળજીથી પેક કરી રવાના કરવામાં આવશે. આપનો ઓર્ડર વેળાસર મોકલવા વિનંતી છે.

સુતરફેણી સફેદ, લીલી, ગુલાબી શી. ૬–૦ રતલ	પીસ્તા માવા બરફી શી. ૬–૦ રતલ	પોરબંદરની ખાજલી મોળી શી. ૬–૦ રતલ
માવા બરફી શી. ૫–૦ રતલ	કેસરી માવા બરફી પીસ્તા શી. ૬–૦ રતલ	ચણાનો મગજ શી. ૪–૦ રતલ
બદામ માવા બરફી શી. ૬–૦ રતલ	ભાણવડીયા માવા પેંડા શી. ૫–૦ રતલ	સ્ટાર બ્રેન્ડના ગાંઠીયા શી. ૩–૦ રતલ
કેસરી માવા પેંડા શી. ૬–૦ રતલ	સુરતની માવા ઘારી શી. ૫–૦ રતલ	રાજવંશી પૌવાનો ચેવડો શી. ૬–૦ રતલ
ભાણવડીયા બદામી પેંડા શી ૬–૦ રતલ	બદામી માવા ઘારી શી. ૬–૦ રતલ	પાપડ અડદના નાના ૧૦૦ નંગના શી. ૧૦–૦ મસાલા વાળા
સુરતી પીસ્તા માવા ઘારી શી. ૬–૦ રતલ	જામનગરી મેસુર શી. ૪–૦ રતલ	પાપડ અડદના મસાલા વાળા મોટા, ૧૦૦ નંગના શી. ૧૨–૦
મુંબઇ લીલો હલવો પીસ્તાનો શી. ૬–૦ રતલ	બુન્દીના લાડુ શી ૩–૦ રતલ	દાળ, ફલ્ડી શી. ૨–૦ રતલ
મુંબઈ લીલો બદામી હલવો શી. ૬–૦ રતલ	ગુલાબ જાંબુ શી. ૨–૬ રતલ	મીક્સ ફરસાણ શી. ૪–૦ રતલ
પોરબંદરી સાટા શી. ૫–૦ રતલ	**—ફરસાણ—**	મીઠાઇ દીવાળી મીક્સ ૫–૦ રતલ " " " ૪–૦ રતલ
ચુરમાં લાડુ શી. ૩–૦ રતલ	ભાવનગરના ગાંઠીયા ફાફડીયા શી. ૩–૦ રતલ	
કોપરાપાક શી. ૨–૧ રતલ	ઝીણી ચણાના લોટની સેવ શી. ૨–૬ રતલ	
માવા મોહનથાર શી. ૪–૦ રતલ		

પોસ્ટેજ: યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ

સા. રોડેસીયા ૯ પેની રતલ

નોર્ધર્ન રોડેસીયા શી. ૧–૦ રતલ

ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે

Jethalal's Mithai House

71 Prince Edward Street, Durban.

Telephone: 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"